

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Khuen Bécsben.

Budapest, október 4.

Gróf Khuen-Héderváry Károly, Magyarország immár kétszer bukott miniszterelnöke megjelenik holnap a Burgban, hogy beszámoljon újabb kudarcáról a magyar királynak, az osztrák császárnak és a legfőbb hadúrknak. Főképpen, úgy hisszük, az utóbbi kettőnek. Mert ezt az urat bizony az osztrák császár és a legfőbb hadur küldte a nyakára ennek a lázongó provinciának, ennek a bakafantósodó néptörzsnek, hogy rendet csináljon, hogy ráncbaszedjen bennünket. A ráncbaszedés ismételt próbálkozására sem sikerült, ami pedig a rendet illeti, hát szándékosan sem lehetett volna annyira eltüntetni a magyar glóbusról minden rendet, minden nyugalmas, amennyire ez a legfőbb hadur kiküldöttjének sikerült, aki pedig éppenséggel nem ezt akarta.

Mikor Khuen ur idejött, csak obstrukció volt Magyarországon, s hogy ez is a végére járt már minden értortalekának, arra ékes bizonyosság az a sietség, amelylyel Kossuth Ferencék a bán silány békeajánlatát elfogadni siettek. És ekkor, mikor a balkáni államférfiu, abban a hitben, hogy zsebében van már az egész ellenzék, öntelelt mozdulattal félretolta egy kicsit az álarcát, s kezdett hozzálátni a pacifikáláshoz a maga módja szerint: kezdett a világ fordulni és kezdett az erejétvesztett obstrukcióból kinőni valami más, valami egyetemesebb s egy hatalmas nemzeti ellentállásnak szervezkedése indult meg, szinte magától, kezdetben alig észrevehetően, utóbb egyre láthatóbb alakban, hangosabb szóval; úgy, hogy hamarosan be kellett látnia ennek a két-balkező embernek magának is, hogy az ő küldetése fátumként szakadt a

bécsi hatalmasokra; hogy önmagukat verték meg vele azok, akik a magyar nemzetet akarták megvéni.

Az obstrukcióból nemzeti küzdelem lett, amely lerontotta a pártok korlátait, elmosta a politikai nézetek választófalait s egy rengeteg táborba egyesítette a magyarul érző magyarokat.

Hogy így lett volna-e Khuen szerencsétlen kísérletei nélkül, azt eldönteni bajos. Bizonyos, hogy előbb-utóbb bekövetkezett volna, mert be kellett következnie, az a nagy reakció, amely az ősi osztrák katonai szellemmel és az udvarnak magyarellenes törekvéseivel szemben a nemzet jogait az eddigéig nagyobb erővel állítja előtérbe. A kérdés csak az, hogy most lett volna-e az alkalma ennek a nagy nemzeti felzudulásnak? Lehet, hogy már most, de az meg egészen bizonyos, hogy a grancics fellépése siettetette és az ő balikerü merényletei, amelyekről idő előtt lehullott a fátyol, segítettek abban, hogy a nemzeti küzdelem ereje és terjedelme olyan hirtelenváratlan megsokszorozódott.

Majd ha győz a nemzet akarata, akkor talán ki is fog bennünket békíteni Khuen emlékével az a gondolat, hogy a nemzeti közvélemény tömörülésének ő is akaratlan segítője volt. De ebben a pillanatban, amikor uton van, hogy megtegye az utolsó lépést — reméljük, a legeslegutolsót — amelyhez még Magyarországnak köze van, elhagyhatjuk egyelőre ezt a szentimentális akkordot és minden megindulás nélkül kiált-hatjuk a távozó grancics után, hogy: *Isten hírével!* Dicstelen korszaka, reméljük, végképpen lejárt és nem fog megismétlődni.

Ha gróf Khuen-Héderváry jelentést tesz holnap a legfőbb hadurnak és az osztrák császárnak, reméljük, ott lesz a magyar ki-

rály is, s az ő bölcsesége le fogja szűrni a csuf kudarc tanulságait, úgy, hogy — a másikkal kettő is értsen róla.

BELFÖLD

A válság.

Budapest, október 4.

Az egyik vadászatnak vége; kezdődik a másik, a sokkal fáradságosabb, sokkal küzdelme- sebb, mert ki tudja, sikerül-e a mai helyzet elvesztőjénél zakszmányul ejteni azt a férfit, aki a halomra döntött szituációban a kormányalakításra vállalkozni elég merész, de alkalmas is. Khuen-Héderváry Károly ma délután győrmezei birtokára utazott, de már holnap, hétfőn délelőtt Bécsbe érkezik, hogy mint félhivatalosan jelentik, ő felségének a lemondási kérvénye felett való döntését megtudja. Gróf Khuen még holnap délelőtt kihallgatáson fogadja a király és a miniszterelnök bizonyára feltárja az uralkodó előtt az okokat is, amelyek miatt a kormányalakításra való újabb megbízatását visszazárja és amiért még az ideiglenes vezetéstől való felmentését is kérni fogja. Gróf Khuen nem csinált titkot belőle, hogy a szabadelpártnak tulajdonítja a képviselőház keddi ülésén történt leszavaztatását és éppen emiatt alálisa lesz hajlandó bár csak ideiglenesen is tovább vezetni a kormány ügyeit. Arról természetesen ma még pozitív értesülések nem lehetnek, hogy ő felsége kit állít ideiglenesen a lemondott kormány élére, de meglehet, hogy újra Khuent bizza meg e feladattal, abban a reményben, hogy néhány nap múlva, amikor ugys Budapesten lesz, a helyzet annyira tisztázódni fog, hogy kinevezheti az új miniszterelnököt. Kérdés természetesen, vajjon Khuen engedni fog-e a király óhaj-

TÁRCA

Angolok rólunk.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Az interparlamentáris kongresszus angol tagjainak itt időszelről érdekes megfigyeléseit a következő cikkben írja le a magyar irodalomnak egy kiváló munkása, aki a parlamenti légkörben otthonos.

Az interparlamentáris vendégek a házelnöki uszonna után körutat tettek parlamenti palotánkban. A főrendiházban egyik hangosan kérdi angolul: a felsőház ez? Mire egy kedves idegen öreg ur angolul válaszol, hogy ez az alsóház. Közbeszóltam: boesánat, uram, ez a felsőház. Az öreg ur egy ideig bizonyoz velem, mire valamelyik kérdi: ki vagyok? Megmondom állásomat. „Persze jobban tudja”, mondja kedvesen az öreg ur. Következtek a kérdések a főrendiházról. Csak született és hivatalnok főrendek vannak? Nem. Vannak a koronától kinevezett élethossziglan főrendek is. Hány tagja van a felsőháznak? Háromszázötven. Hány az alsóháznak? Négy százötven. Nagy a tevékenysége a főrendiháznak és nagy a tekintélye? Ez körülbelül úgy van, mint önkönl: a főrendiházban rendszeren kevés és rövid az ülés és ritkán, nagy kérdésekben fontosak a döntések. A nemzeti nagy munkásság tehát az alsóházban folyik? — Igen.

Öten-hatan álltak körülöttem. A kérdéseket nem egy intézte, de oly következetes összefüggésben tették, mintha egy ember kérdezte volna. Érdekes az emberek kérdéseit után megítenéni.

Egyik, aki a mostani Edvárd királyhoz hasonlít, mikor még walesi herceg volt, azt mondja: Most válságuk van? — Igen. — Sok válságuk van? — Egy válság ez, de hosszú. — Mi az oka? — A tény az, hogy a magyarországi sorhadban német a nyelv, még abból az időből, mikor a

magyarok hivatalos nyelve a latin volt és mikor Ausztriával közös kinstárunk volt; a magyarok most azt kívánják, hogy az alsó hadesoportokban a nyelv magyar legyen; a korona, mondják az osztrákok, nem tűrheti, hogy a hadseregbe az országgyűlésnek legyen beleszóla; de erre a magyarok azt kérkik: milyen alkotmány az, ahol a koronának kiváltsága legyen, idegen nyelvet kényszeríteni az ország serezeire? Mert hiszen az ötven honvédezredben tényleg magyar a nyelv, miért ne legyen hát magyar a másik száz ezredben?

Egyikük, csupaszképu, igen jellegzetes, finom, férfias angol are, ekkor a nem magyar nyelvű magyarországi lakosokat kérdezte, de nem felelhettem ekkor neki. Közbe egy másik az osztrákokkal való féltékenysége emlegette. Mi nem vagyunk féltékenyek az osztrákokra, mondám, a német osztrákok nem akarják befolyásukat engedni, amelyet a német nyelv utján Magyarországon bírnak; de mi csak azt kívánjuk, hagyjanak nekünk békét.

A vendégek ekkor a főrendiházról folytatták utjukat, az én angoljaim szintén a szemle folytatására keltek. Indulóban mondták: igen érdekes, amit én mondtott. Velük haladtam én is, a nagy kupolacsarnokon át a képviselőházba és azt mondtam, hogy engem meg érdekelne az angol urak véleménye erről a válságról.

Utközben erre karongfogat az én walesi hercegem és azt mondta: önök magyarok vannak tizenkét milliónyian a nem magyar hat millióval szemben itt Magyarországon; az arány, a kettő az egyhez: tehát önöknek győzni kell (you must succeed) Az osztrákok féltékenyek önkre, mert önök most erősek és mindig erősödnek. Legjobb lenne, ha úgy tennének, mint ezek a norvégok. (Az előttünk haladó norvég képviselőkre mutatott.) Norvégia szegény, természetlen ország két és fél millió lakossal az öt millió svédvel szemben. Különváltak had- és pénzügyekre, kereskedésre és vámrá és nincs többé izgulás, nincs surlódás, irritáció köztük.

— Nálunk nincs most szó különválásról, — mondám.

Ezalatt a képviselőházba értünk. Itt megint letelepedtünk. Most a finom angol arcél közvetlen mellettem ült és azt mondá: én azt hiszem, ez kicsiny kérdés; nincs mögötte valami más? Hamarjában nem értettem, mire céloz, és azt mondtam: nem pénzkerítés; nem kerül pénzbe. — Ismételte, hogy ez kicsiny kérdés. — Igen, mondám, ha régi alkotmányos nemzettel állanánk szemben, mint az angolok; de az osztrákok inkább oroszok, mrnt angolok; gyarmatnak néznek minket, de nem úgy, mint önök Indiát, ahol a katonaság nyelve indus. — Ezt nem tudom, mondta, ki mellettem ült. De tudták többen közülök, kivált az én walesi hercegem. Két nagy nyelvcsoporth van a háromszázmillió indiai között, ezt a két nyelvet kell az angol tiszteknek megtanulni és a vezénylő ezen a két nyelven meggy. Olyasvont is tizig mind a két nyelven, hogy lássanak különbséget. Mondták, hogy Kanadában is a francia vidékeken francia a katonaság nyelve. — Azt kérdezte ekkor a szomszédom: hány román van Magyarországon? — Kétmillió. — Es önök a románokra rá akarják kényszeríteni a magyar nyelvet? Igen, mert a románok itt nem képeznek nemzetet, sosem volt alkotmányos képviselőjük, míg a magyarok azt ki nem vityák nekik. És aztán a magyar alkotmányban miért kényszerítjük rájuk a németek nyelvét? A honvédségben harmincöt év óta magyarul vezénylik őket is, más nem-magyart is; csak hasznukra van, ha a katonaságnál megtanulnak magyarul, hiszen az ország hivatalos nyelve a magyar. Hány német van Magyarországon? Két millió. Hány Ausztriában? Kilenc millió. Összesen tehát annyian vannak a németek Ausztria-Magyarországon, mint a magyarok? — Igen. — Különben, mondám, a magyarok maguk is okai annak, hogy a külföldi ember, aki idejön is, félreösméri a magyarokat. Nemrégén egy nemzetközi kongresszust tartot-

tásának, de bécsi útja mindenesetre az első lépés a kibontakozás megindult akciója felé.

A másik eseménye a mai napnak Kiofac oseh reichsráthi a képviselőnek válasza Polónyi Géza táviratára, aki a Sashör banketjéről üdvözölte elvtársai nevében a cseh radikálisok vezérét. A francia nyelvű távirati válasz magyar fordítása így szól:

Meleg köszönet önnök és barátainak azért, hogy fölismerték, hogy ki a mi közös gyilkosunk. Tartsanak ki végig ebben a harcban a német tulkapás ellen, melytől önöket egyedül a cseh állam védheti meg. A hadsereg az az intézmény, mely bennünket is germanizálni akar. Minden gonoszagnak és német aljasságnak tipusa dr. Koerber, akinek eltávolítása önöknek éppúgy érdekük volna, mint nekünk.

Kiofac,
Prága város képviselője.

Polónyi Géza, ki nagyjelentőségűnek tartja Kiofac e választát, a függetlenségi párt legközelebbi értekezletén be fogja azt mutatni, de már ma megmutatta több politikai barátjának, akik valamennyien a jövő események szempontjából jelentősnek mondják. Olvasta Kiofac választát báró Kaas Ivor is, aki arról a következőket mondotta el tudósítónknak:

— Kiofac táviratának nagy jelentősége lehet, ha a magyar és a cseh nemzet között a közeledést és egyetértést egyengeti. A két nemzet közötti viszony az osztrák abszolutizmus idejében jó volt. Az októberi diploma után a Reichsrathban a csehok a magyar történelmi jogot védelmezték a Schmerling-féle elkobzási teoriával szemben. Sőt már előbb azokban a tanácskozásiokban, melyek az októberi diploma kibocsátását 1890-ban megelőzték, a magyar konzervatívokkal együtt működtek a cseh meghívottak az abszolutizmus megdöntésére. A kiegyezés előtt Rieger Budapesten járt, fölkereste Deák Ferencet a végtől, hogy a két nemzet hisztórikus szövetségét ujjíssa meg, amint ez a Habsburgok alatt is és Mária Terézia korában fennállott s a cseh királykoronázásban kifejezésre jutott. Nem ért célt, noha Deák Ferenc nem vonta tagadásba a cseh államjog létezését, azonban a kiegyezést azokkal a tényezőkkel kellett megkötni, melyek akkor a még közös kormányt képezték, Beust kancellárral és Beke pénzügyminiszterrel. Ezek pedig, valamint az udvar, a hagyományos német politikához ragaszkodtak. Hozzájárult ehhez báró Eötvös Józsefnek nagy előszerűtete a német nemzet iránt és Andrássy diplomációjának nagyon félt a panszlavizmustól, eszében tartotta az oroszok invázióját s a németek szövetségében kereste élete fogytáig

tak Budapesten, amelyen nemcsak a hivatalos nyelv volt német, hanem a felköszöntők is németül folytak, az idegenek kedvéért a magyarok egymást is nem magyarul, hanem németül köszöntötték föl és mikor idejtek a parlamentet megnézni, az idegenek azt kérdezték, hogy németül beszélnek-e itt a képviselők. Nagy volt a meglepetésem, mikor erre a finom arcú azt kérdezte: — Hát milyen nyelven beszélnek itt a képviselőházban? — Magyarul. — Egy másik azt kérdezte: hogy a román vagy más nem-magyar polgár megválasztható-e képviselőnek, ha tud magyarul. — Igen, van is olyan képviselő.

Közbe-közbe egy egészséges, magyaros hajszu, jóképű uri ember a hallottakat latolgatva mondta: azt hiszem, önök győzni fognak.

Távozóban egyikük ideadta névjegyét, Mr. Frye. Megmondtam nevemet és meghívtak szállójukba jó magyar vacsorára. Mikor már elbucszunk, vissza jött Mr. Frye: hogy frakk nélkül vacsorálunk. Az angolok t. i. hívott vacsorára a szállóban is frakkot öltenek.

Vacsora után többszer cseréltem névjegyet. A finom angol arcú neve Mr. Longh. Meghívtak Angliába is. Walesi hercegem nevét máig sem tudom.

Vacsora után sétá az Andrássy-uton és Köruton és kávéház. Láthatólag jól érezték itt magukat. Meg is mondták, hogy tetszik nekik Budapest. A kávéházban kedvesen évődtek egymással. Mindnyájan szabadelvűpártiak voltak, tehát most ellenzékben. Kérdeztek a miniszterek, a házelnök, a képviselők fizetését, az ülések idejét. Van-e vasuti szabadjegyük a képviselőknak? Nagyon megragadta őket Apponyi. Gazdag-e? stb. stb. Még boréget is kérdeztek. A magyar nyelv sajátosságait. A vesztegetésről egy szót sem. Egyikük, ez velcs volt, Mr. Pryce, még a kávéházban is visszatért a főkérdésre és fontolgatva, de ragyogó szemmel azt mondotta: önöknek győzniük kell, hiszen nemzeti létük kérdése ez.

K-r.

az orosz befolyás ellensúlyát. Akkor az egész magyar nemzet az oroszban látta halálos ellenségét s nem félt a Németországból kiszorított és megtört Ausztriától. Ellenben államférfiak a federalizmust, melyet a csehok hirdettek, nem akarták elfogadni azért sem, mert azok ragaszkodtak a közös parlamenthez, szövetségeseiket kerestek a horvátokban s Magyarország nemzetiségek szerint való feldarabolását vélték a federalizmus következtetésének. Ezért lett megkötné a kiegyezés a királlyal a dualizmus alapján s a koronázást követő hónapokban a tárgyalások az osztrák liberális németek kormányával és parlamenti bizottságával folytak.

Ettől fogva állandó volt a magyarok szövetsége az osztrák németekkel. De mikor a német szabadelvűek kormányja 1871-ben megbukott és Hohenwart kísérletet tett a cseh államjog helyreállítására a császári pátéussal kiadott *Fundamental-Artikel* című kiadvánnyal, Rieger ismét lejött Budapestre, hogy eloszlassa azokat az aggodalmakat, melyek ezen változás ellen a magyar államférfiaknál mutatkoztak. Járt Deáknál és Andrássynál s az én csekélységemet is megtisztelte látogatásával. En a látogatást később Prágában viszonzni kívántam, de Rieger távollétében csak politikai barátaival találkozhattam, kiknek szives fogadását hálás emlékezetemben tartom. A csehok politikája el volt hibázva, mert tulmenve a magyar kiegyezési törvény határain, a közös ügyekre nézve okot szolgáltatott arra, hogy a kiegyezést annak alkotói félték. Lónyai közös pénzügyminiszter Hohenwart ellen érvényesítette akkor nagy befolyását az udvarnál. Andrássy pedig lejött, óvat emelt a *Fundamental-Artikel* több pontja ellen sa kabinettkérdés fölvetésével Hohenwartot megbuktatta. Ettől fogva a csehok és magyarok között a barátság megszakadt. Meg kell azonban említenem, hogy Kossuth Lajos, több nyilvánosságra került levelében a csehok és követelések jogossága mellett foglalt állást. Ez hatás nélkül maradt a függetlenségi párt magatartására nézve, mivel a párt teljesen csatlakozott a hármas-szövetséghez, mely a leghatározottabban a németek osztrák hegemoniáját vallotta alapjául. Kivételt képeztek a függetlenségi pártban Ugron, Károlyi Gábor, Pázmány és néhány társuk, kik a hármas-szövetséget Magyarországára károsnak, az orosz-francia szövetséget ajánlatosabbnak vélték s a monarchiában a csehok és szlávok szövetségét üdvözöbnek ítélték Magyarország szabad fejlődésére. E nézetükhöz csak legutóbb csatlakozott Láng Lajos azon statisztikai bizonyításával, hogy Ausztriában a hét millió német az utóbbi évtizedek alatt tért vesztett s a szlávok számbeli, értelmi és vagyoni gyarapodásával szemben csak mestersegesen képes fenntartani uralkodásának fölsőbbiségét.

Ami a jelen helyzetet illeti, konstatálom kell, hogy az osztrák németek ellenséges magaviselete szinte lehetetlenné teszi a magyarokra nézve a velök való szövetség fenntartását. Sohasem fogták fel jólalisan a két állam közötti paritásos viszonyt, mindig károsítani iparkodtak Magyarországot pénzügyileg és gazdaságilag és visszashorizanti politikai befolyását a közös ügyekben. De az utolsó években mértékellen önzésük gyűlöletes ellenségeskedésé fajult, ami kifejezésre jutott Luereg igaztásában, az ischli klauzula bekebelezési kísérletében, a Koerber-féle alkudozásokban, s végül a chlopi hadiparancsban. A német pártok a Reichsrathban Magyarország közzogját s a hatvanhetedik kiegyezést támadják s ezek nem engednek számunkra egyéb választást, mint hogy hibebb és becsületesebb szövetségeseiket keressenek ö felségö többi királyságainak és tartományainak ama népeinél, melyek szabadságukat a német elnyomás ellen éppen úgy védik, mint mi.

Kiofacnak hálával tartozunk azért, hogy legutóbb is a Reichsrathban a magyar követelések jogosultsága mellett sikra szállott. Megérdemelte köszöntő üdvözetünket, melyre Polónyihoz intézett távirata a felelet. Remélem, hogy ezzel nincs befejezve a magyarok és csehok történeti barátságának megújítása.

A szabadelvű klubból.

Ha az alföldi parasztember látja feje fölött sűrűsödni a felhőt, azt mondja: gyün az idő!

A szabadelvűpártban is erősen várják már az időt. A cirus-felhők annyira leereszkedtek a politikai láthatáron, hogy pár nap alatt okvetlenül esőt jósolnak. Szelid permeteg lesz-e, mely után vigan kisüt a nap, vagy amolyan hosszú, hideg, sáros özi idő, mely ketté vágja az évszakot és egyenesen beleviz a télbe? — azon

tanakodnak. A sötétlátóknak vagy a reménykedőknek lesz-e igazja? — rövidesen elvállik.

A hívők azt tartják, hogy Koerber engesztelően felköszöntője a bécsi kereskedelmi kamarák tegnapi díszülésén, hol a magyar kiegyezés szükségét emlegette, úgy hangzott, mintha jámbor félelmében olibe akart volna harangozni a förtetegnek.

A félénkebb természetűek azonban egy régi Kerkapoly-féle adomával rémitgettek.

Mikor *Kerkapoly* Károly még pápai tanár volt, hazafias felbuzdulásában egyszer berzenkedve kifakadt:

— Volnék csak én miniszter, majd megmutatnám az osztrák császárnak!

Mikor aztán csakugyan miniszter lett, egy válságos alkalommal emlékeztetőbe hozták kuruc igéretét és unszolták, hogy mutassa meg hát most, mit tud? Mire az öreg szeliden mosolyogva azt felelte:

— Tudtam is én professzor koromban, milyen nagy ur az a császár!

Hát bizony a megoldást mindenki Bécsből várja. A bécsi Burg ormairól eregetik reánk a vérséket és onnan várhatjuk a békegalambokat is. A budai vár ellenben üresen áll és tornyáról levették a zászlót, ami azt jelenti:

Nincs itthon a gazda.

Pedig milyen jó puha fészke van itt a királyi sasnak. Persze, ha nem kettefü.

Valaki ma így szólt a pártban: — Akik a paritás kedvéért közös cimereken török a fejüket, a kettefü sást össze akarják házasítani a turullal, hogy a királyi madárnak három feje is legyen. Szerencsétlen gondolat, újabb közös ügyet teremteni a cimerekdésben.

Azt hallom különben, hogy az új közös jelvényeket gróf *Khuen-Héderváry* már elkészítette a főrendiház heraldikus festőjével. Még nem látta senki, de nem is hiszem, hogy valaki kíváncsi volna reá.

Gróf *Khuen-Héderváry* ma este elutazott Bécsbe, hogy holnap délelőtt 10 óraker személyesen adja át ö felségének lemondását, mit eddig csak táviratban jelentett. Sokan azt beszélik, hogy újra magával hozza a királyi megbízást, mert a mostani viszonyok között a miniszterelnökségre más senki se vállalkozik. A *Hodossy*-féle kombináció mesének bizonyult, épp úgy, mint az a hidasi terv, mely *Láng Lajos* miniszterelnökké való kinevezését kapcsolatba hozza az új Erzsébet-híd felavatásának napjával. Ebből egyelőre csak annyi igaz, hogy ö felségé folyó hó 8-ikán Budapestre érkezik és részt fog venni az új hid megnyitási ünnepélyén. A király ezuttal hosszabb időt fog tölteni a magyar fővárosban és mint halljuk, az új kormány kinevezése előtt több szabadelvűpárti vezérérfit fog kihallgatni, hogy a párt egységes programját velök megbeszölje.

Ez az oka annak, hogy a kigondoló-bizottság eddigi javaslatait mély titokban tartják és a közreműködő javok becsületszóval ölezték megukat diszkrecióra. Ha a program elkészítésének terve sikerül, azt hiszik, könnyű lesz hozzá alkalmas miniszteriumot kapni, mely a tervező bizottság különböző pártárvalatokból való összeállítása után ítélve, legnagyobb valószínűség szerint koalíciós alapon fog megalakulni.

Az adófizetés megtagadása.

Nyiregyháza. Nyiregyháza rendezett tanácsu város tegnap délután tartott rendkívüli képviselői közgyűlése *Beniczky* Miksa képviselői tag és társainak indítványára határozatlan kimondotta, hogy az állami adók és illetékek beszedését megtiltja.

KÜLFÖLD

A cári látogatás eredménye. Bécsből táviratozzák: A megbeszélések után, amelyek *Mürzstegben* gróf *Goluchowski* és gróf *Lamsdorff* külügyminiszterek között folytak, *Ausztria-Magyarország* és *Oroszország* kormányai elhatározták, hogy báró *Calice* és *Sainovjev* konstantinápolyi nagykövetekekhez a következő egybehangzó szövegű táviratokat küldik:

Önök röviddel ezelőtt megbizattak, hogy jelentsék ki, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország ragaszkodnak a megnyugtatás

művéhez, amelyre vállalkoztak és megmaradnak az év elején kidolgozott programjuk mellett mindama nehézségek ellenére, amelyek annak keresztülvételének eddig útjában állottak. Míg egyrészt a forradalmi komiték zavarokat idéztek elő és a három világot keresztény lakosságát visszatartották attól, hogy a reformok végrehajtásában közreműködjenek, másrészt a magas porta kőzei, amelyek azoknak keresztülvételével voltak megbízva, általában nem fejtették ki ez irányban a szükséges buzgalmat és nem voltak áthatva attól a gondolatától, amely ezt a rendszabályt sugallta. Hogy most kimutassák szilárd elhatározásukat, hogy ama reformok teljes keresztülvételéhez ragaszkodnak, amelyeket a magas porta elfogadott és amelyek az általános biztonságot vannak hivatva garantálni: a két hatalom megegyezett az ellenőrzés és felügyelés hathatós módjára nézve és ön e tekintetben késedelem nélkül meg fogja kapni a részletes utasításokat. Ha a két hatalom teljes mértékben el is ismeri a magas porta jogát és kötelességét, hogy a komiték lázadó agitációi által szított zavarokat elnyomja, mégis sajnálják, hogy ezt az elnyomást kibágások és kogyetlenkedések kísérték, amelyek alatt a békes lakosok szenvedtek. Ezért sürgősen szükségesnek látják, hogy e sajnálatos események áldozatainak segítségére legyenek és a fent említett utasítások közötti fogják önnel ama humanitárius akciók részleteit is, amelyek a minden létfenntartási eszközöktől megfosztott lakosság támogatására, visszahozására megkönyösítésére és a tűz által elpusztított falvak, templomok és iskolák helyreállítására szükségeseknek bizonyulnak. Ausztria-Magyarország és Oroszország kormányai azt a szilárd reményt táplálják, hogy folytonos fáradozásaik el fogják érni a célt, hogy a súlyos megpróbáltatásokon átmert tartományokban állandó megnyugvást idézzenek elő és meg vannak győződve, hogy az ő pártatlan tanácsaik mindazok, akikhez azok intézettek, saját érdekében meg fogják halgatni. Ő császári és királyi felség, felséges uralom nevében felhívom önt, hogy a fentiek közöttje a török kormányynyal, miután orosz kollégájával, aki azonos instrukciókat kap, érintkezésbe lépett.

HIREK

Budapest, október 4.

— **BUDAPESTI NAPLÓ** Szeptember 30-ikán új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Az Erzséber Karl vízrebocsátása.** Triesztből táviratozzák: A mai napon, mint ő felsége nevében a muggiai öbölben vízrebocsátották az új hadihajót *Rainer* főherceg és *Mária* főhercegnő, *Lipót Szalvator* főherceg, továbbá báró *Spann* tengernagy tengerészeti parancsnok, báró *Call* kereskedelmi miniszter, a helytartó, a polgári és katonai hatóságok képviselői, a francia és spanyol katonai altasák, az idegen konzulok, a *Károly* főherceg nevét viselő 3. gyalogezred és a *Károly* főherceg nevét viselő 8. dzsídászed képviselői, az osztrák *Lloyd* és az *Adria* gőzhajózási társaság k. küldöttjei, továbbá 100.000 főnyi néptömeg jelenlétében. A hajórajz hajói a hajógyár közepében foglaltak állást. A keresztanya szerepét *Mária* főhercegnő töltötte be. A fenségeket megérkezésüknél viharosan üdvözölték és a zenekar a *Gotterhaltét* játszotta.

Miután a tengerészplébános beszentelte a hajót, *Spann* tengerészeti parancsnok a főhercegnőbűz a következő beszédet intézte:

Kétszeresen íheltét hangulatban üdvözöljük a mai napot amelyen ezután is mint a legelső hadur névünnepeinek tavalyi ünnepnapján, amely napon milliók ájtatos áldás kívánásánál szállnak az ég felé, vízrebocsátásra készen áll, úgy mint egy évvel ezelőt, egy páncéloskossz. Ő felsége haditengerészetének eddig legnagyobb hadihajója, mely hazai hajógyárban majdnem kizárólag belső anyagokból épült, büszke és készenálló tanúságot tesz a hazai ipar és szorgalom fellendüléséről. Uralkodóink legfelsőbb kegyelme megengedte, hogy ez a hajó annak a császári verből származott, dicsőségteljes hadvezérének a nevét viselje, aki kiváló képessége és halálmegevit példaadása által a grózelmet Ausztria lobogójához tudta kötni. A haditengerészet bátorkodik általam császári és királyi tiszteletnek, ama nagy hadvezér tiszteletének legnagyobb tiszteletteljesebb köszönetét kifejezni a keresztanyai tiszt legkegyesebb elválasztásért és most kérem császári és királyi tiszteletet, hogy a keresztelés szertartását legkegyelmesebben elvégezzék méltóztatásukkal.

Mária főhercegnő így válaszolt:

Szívesen tettem eleget ő felsége haditengeré-

szele kérésének, hogy e büszke hajó keresztelési akusát vállaljam el, amely haró fejtehetetlen atyám dicső nevét fogja viselni. Fűződjék a hadiszerecsere e hajó lobogójához, viselje ez dicsőségteljes nevét mindenütt és mindenhol. Legfelsőbb parancsra „*Erzherzog Karl*”-nak kereszteltek léged szállj le a tengerre, jóvendő elemembe. Kisérjen Isten gazdag áldással!

A hajó ezután az ágyuk ödreje között a habokra szállt. A vízrebocsátás simán ment. *Rainer* főherceg a hajó építésénél alkalmazottakkal átnyújtotta a nekik adományozott legfelsőbb kitüntetések. A fenségek a *Gotterhalte* bangjai és viharos óvációk közt a *Peikan* hadihajón visszatértek a kikötőbe és kocsin szállásukra hajattak, miközben az egész uton sorfalat álló tömeg tiszteletteljesen üdvözölte őket. A kikötőben az összes hajók lobogódíszát öltöttek. A középületek és a konzulátusok fel voltak lobogóva.

— **Bucsa a Ferencvárosban.** Nagy részvétel mellett, nagy vigassággal ülték meg ma ferencvárosi bucsut. A Ferenc-téren a Mester-utca környékén, meg a Bakács-téren tömördek sátor, árúbódé volt felállítva amelyek között csakugy hemzsegett a nép. A bucsu egyházi része a plébániatemplomban folyt le. Az ünnepi istentisztelet reggel 6 óra körül kezdődött csendes misével. Misse volt 8, 9 és 10 óra körül, amely után szentbeszédet tartott *Fán Sándor* helyettes plébános. A beszéd után *Kurz* Vilmos apátplébános nagy segédlet mellett tartotta meg az ünnepi zenesimét, amelyen a *Randoler*-intézet növendékei énekeltek. *Fohl* Ferenc elűjáró élén a tisztikar testületileg volt az istentiszteleten részt. A bucsut délután 4 óra körül litániával fejezték be. Délebb a plébániai ünnepi ebéd volt melyen a kerület előjáróságán kívül számos tekintélyes fővárosi polgár vett részt. Délután megkezdődött a vigalom s a közönség eleepte a híres ferencvárosi kőr koszmakát aul az új bor mellett a késő éjjeli órákig mulatozott.

— **A Tanítók Házának felavatása.** Ho zonyloc éve annak, hogy *Péterffy* Sándor, az E tvös-alap akkori elnöke, megpendítette a Tanítók Házának eszméjét. Kései három évitzed múltán az eszme valóra vált s ma délelőt avatták fel ünnepélyesen az es ő főiskolai internátust a kultuszminiszter képviselője s a tanügy számos kitünősége jelenlétében. Az ünnepség maga a magvető is gyönyörködhetett velése dus gyümölcseiben. A Ferenc József Tanítók Házának felavató ünnepsége ma délelőt folyt le a Szentkirályi-utcai pompás épület dísztermében. A kultuszminiszter képviselőiben *Molnár* Viktor államtitkár jelent meg. Ott voltak meg: *Neményi* Imre, *Halász* Ferenc, *Makai* Béla és *Gopcsa* László miniszteri osztálytanácsosok, *Cseike* Győző, a kultuszminisztérium szämvenfősének igazgatója, *Sebestyén* Gyula, a közoktatásügyi tanács titkára, *Nosvay* Lajos volt müegyetemi rektor, *Marezzali* Henrik egyetemi tanár, gróf *Festetics* Géza fővárosi tanácsjegyző, *Tóth* József pest-megyei kir. tanfelügyelő, lovag *Falk* Zsigmond, dr. *Göös* József és mások.

Az ünnepélyt a Himnusz vezette le, amelyet a Tanítók Házának ifjúsági énekkara adott elő. *Kzuán Ujváry* Bé a, az E tvös-alap elnöke tartott lelkes, szép megnyitó beszédet. Elsőben a király iránt fejezte ki a tanítóság hódolatát és ragaszkodását, majd az államtitkárhoz fordulva, kérte őt, hogy tolmácsolja a miniszternek a tanítóság örök halálját. A magyar tanítók ígértek hogy méltók lesznek az ő atyai gondoskodására és a törvényhozás jóindulatára s viszonzásul a nemzet fiainak millióit hazaszeregetre valósságra, nemzeterosztó munkára és nemzetfenntartó erkölcsökre fogják nevelni. Megemlékezik ezután a tanítóság patriarcájáról, *Péterffy* Sándorról, a Tanítók Háza eszmeének magvetőjéről. Köszönetet mondott végül az elnök a törvényhatóságoknak, tanító-egyleteknek és mindazoknak akik alapítványokkal gazdagították az alapot, továbbá azon névtelenek ezreinek, akik fillért fillére rakva, nemzeti kincset gyűjtöttek. Továbbra is kérve a kormányt és a társadalom jóakaratu támogatását, beszédét a király életésével fejezte be.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Fábián* Vilmos másodéves bölcsészlet-hallgató szavalta el *Minke* Béla szép alkalmi költeményét, Ezután *Hetsch* Gábor, *Scherer* Sándor, *Hollós* Zoltán és *Folkmann* Ervin, a Tanítók Háza lakói rendkívül sikerült von's-negyest adtak elő. Majd *Józsa* Mihály kir. tanfelügyelő, a Tanítók Háza gondnoka ismertette az immar készen álló ház történetét, amelyről már megemlékeztünk. Miután meg *Forbörger* Béla IV. éves joghallgató tolmácsolta az ifjúság köszönetét, az ünnepség a *Szózat* hangja mellett ért véget. A közönség ezután megkezdte az intézést.

— **Házasság** Ma délebb tartotta meg dr. *Wippler* Emil székelyfővárosi fogalmazó esküvőjét *Ehrlich* Manó fővárosi bizottsági tag leányával *Erzsikével* a dohány-utcai izr. templomban. A templomot díszes közönség töltötte meg egészen, melynek sorában ott láttuk *Márkus* József főpolgármestert és *Matuska* Alajos alpolgármestert, *Hüvös* József és *Havas* Rozsó kir. tanácsosokat, *Krassay* Lajos, *Paksy* Béla, *Ehrlich* G. Gusztáv, dr. *Szalay* Mihály fővárosi bizottsági tagokat, *Moraványi* Károly országgyűlési képviselő stb., valamint a fővárosi tisztviselőit nagy számban a fővárosi tanácsnokokkal az élén. A jegyepárhoz *Kohn* Sámuel íróbbi tartott szép beszédet, miglen a templomi énekar *Lazarus* kántor vezetésével szép egyházi éneket adott elő.

— **Lakoma Margitay Tihamér tiszteletére.** Az upesti közművelődési kör *Margitay* Tihamér tiszteletére tegnap a kör helyiségében tiszteves sikerült banketet rendezett amelyen a főváros művészeivel kivül az ottani intelligencia teljes számban jelent meg. Az eső felkösözött dr. *Führer* Simon a kör elnöke mondotta a művészek nevében *Lukács* Lajos úritele poharát a művésze, utána pedig *Pallya* Celesztin beszélt. A Nemzeti Szalon részéről dr. *Róssa* Miklós titkár a közönség részéről pedig dr. *Ugró* Gyula mondott talpraesett felkösözött.

— **Egyetemi statisztika.** Október elején lezárták az egyetem beiratasi naplóját és így most — minthogy ezentul csak a katonaságnál szolgált önkéntesek iratkozhatnak be — körülbelül meg lehet állapítani a hallgatók létszámát. Eddig 5858 egyetemi hallgató iratkozott meg és így aligba érik el a tavalyi 6278 számot. Még nagyobb az apadás a müegyetemen, ahol a mult évi 1650 hallgatóval szemben az idén csak 1280 tanuló iratkozott be idáig és a még jelentkező önkéntesekkel együtt is alig lesz több hallgató, mint 1400 legfeljebb 1420. A beirás lezárásával egyidejűleg kiadta a budapesti egyetem mult évi törénétét és ez ennek tanulságos statisztikájából a következő adatokat közöljük:

Az első félévben beiratkozott 6278 hallgató, a másodikban 5543. Ebből a számból jogász volt 8941 (a második félévben 3231); orvostanhallgató 727 (a második félévben 700); bölcsészettanhallgató 1382 (a második félévben 1293); a hittudományi karra ellenben csak 91 tanuló iratkozott be.

Érdekes, hogy az összes hallgatóknak 10 százaléka rendkívül halgató volt. Ami azt bizonyítja, hogy a szülők vaktában iratják be gyermekeiket az iskolákba és nagyon sok közülük olyan iskolafajban szánja rá magát az egyetemi tanulmányokra, amely nem adja meg a hozzá szükséges kvalifikációt.

A hallgatók telekezeti kimutatása szerint a 6278 hallgató közül római katolikus 2899, görög-katolikus 144, görög-keleti 199, evangélikus református 640, ágostai evangélikus 463, unitarius 10, zsidó 2011 és fekezeteméltüli 2 (egy jogász és egy bölcsészettanhallgató).

Anyanylev szerint teljes mértékben kidomborodik az egyetem magyarsága, jobban, mint az alsóbb iskoláké, mert 6278 hallgató közül magyar 5479 (88 százalék), német 395 (6 százalék), román 151 (25 százalék), tót 81 (13 százalék), szerb 99 (15 százalék) horvát 33 (06 százalék), rutén 11, lengyel 4 és olasz 2). Kivált nagy a nemzeti hallgatók száma a hittudományi karon, a tanulóknak 60 százaléka idegen anyanyelvű, és az orvosi szakon, ahol a tanuló 20 százaléka idegen anyanyelvű; a bölcsészeti szakon már csak a tanulók 17 és a jogi szakon 9 százaléka idegen anyanyelvű.

A hallgatók honossága szerint a 6278 hallgató közül budapesti 754 (12 százalék), magyarországi 5448 (87 százalék), fümeli 8, horvátországi 21, osztrák 33 és külföldi 14. Az összes idegen hallgatók, a horvátországiakkal együtt, a hallgatósnak csak 1 százalékát teszik. Az idegen honosságu hallgatók közül 28 jogász és 27 orvostanhallgató.

Nagyon elszomorító a statisztikának az az ada, hogy a 6278 hallgató közül a legtöbb kispapos és kiskereskedő gyermeke (1187) és hogy a szegényebb sorsu szülők fiai általában nagy kontingensét teszik az egyetemi hallgatóknak, ami azt bizonyítja, hogy nálunk még mind g irtóznak az ipari és kereskedelmi pályáktól és hogy a társadalom minden rétegében óriási mértékben grasszál az urbanizálás.

A vizsgálatok elfogadása tekintetében a hittudományi kar mutatja fel a legszebb eredményt, amelyenben ott egyetlen hallgató sem bukkott meg.

Már a jogi szakon csak a vizsgálatoknak 46 százaléka volt elfogadható, amennyiben 3083 megtartott vizsgát közül csak 1441 volt elfogadható. E számok harmadrésze pótvizsgálat volt. Ugyancsak a jogi fakultáson a szigorlatoknak is mintegy 49 százaléka volt elvetendő, mert 1625 megtartott szigorlat közül csak 806-ot fogadtak el. Az orvosi szakon az orvosi szigorlatoknak 60 százalékát és a pótló szigorlatoknak 60 százalékát fogadták el. Végül a bölcsészeti karon 43 szigorlat közül csak három utasították vissza.

Tandjelengedés szempontjából, a mi még ma is annyira igaztja az egyetemi hallgatók csoportját, elégedetek az első félévben 60.037 koronát (az idén 63.112 koronát), tehát az idén az új rend igen csekély üsszeggel változatta meg a tavaly elégedett tandij üsszegét. A második félévben már 69.000 koronát engedtek el. Ezzel szemben a tandij-bevétel 700.000 korona volt, aminek az elégedett üsszeg 10 százaléka. Ösztöndíjat kapott az első félévben 857 és a második félévben 370 hallgató. Összesen 348.762 korona értékben. Pályadíjképpen kiosztottak 4756 koronát.

— **A Rákóczi-ünnep** hölgy-bizottsága október 6-án, délután 5 óra körül a Saskörben (Irányi-utca 17. sz. alatt) gyűlést tart.

— A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete vasárnap délelőtt tartotta az alakuló közgyűlést, amelyre több mint ötszáz község képviselőitől 136 megyei tisztviselő jelent meg. Az elnöki széklet *Beniczky Lajos* pestmegyei alispán foglalta el, mint aki az előkészítő-bizottság vezetője volt. Reámutatott az egyesülés jelentőségére s felhívta a vármegyei tisztviselőket, hogy az ügy érdekében ne kíméljék a fáradságot mert később minden egyes tag élvezni fogja ennek a gyümölcsöt. Felhívta a közgyűlést ezután, hogy ejtse meg a választásokat. Ennek során nagy lelkesedéssel egyhangulag dr. *Wekerle Sándort*, a közigazgatási bíróság elnökét választották meg az egyesület elnökévé.

Ügyvezető alelnök lett: *Markhóty Gyula* nyitrai alispán; alelnökök: *Beniczky Lajos* pestmegyei alispán, *Czobor László* honi és *Husár Ágost* fehérmegyei alispán. Az igazgatóság tagjai: *Somogyi István* és *Miskolczy Ferenc* alispánok, *Issekutz Aurél* (Lugos); jegyzők: *Horváth József* (Arva) *Ferandinó Gyula* (Abau), *Ioánka Pál* (Pestmegye), *Vinczeházy Ernő* (Torontál) Számvizsgáló-bizottsági rendes tagok: *Báró Nyáry Altonz* (Hont), *Dubraviczky László* (Pest), *Balassa Imre* (Fehér), póttagok: *Berki József* (Jász), *Hermann Károly* (Nógrád), *Móys Béla* (Abau). Megválasztottak ezenkívül a választmányba az alispánok közül nyegenőt; a főjegyzők és aljegyzők közül harmincötöt; az árszavék tagjából harmincat; az ügyészek közül tizet; a főszolgabírák és szolgabírák közül tizizenkettőt; a tisztviselők közül tizet; a levéltárosok közül kettőt; a segéd- és kezelő személyzet sorából nyolcat. Ügyészség megválasztották dr. *Gyónky Géza* főügyészt (Nyitra), pénztárosá *Kemény Kálmán* tiszteletbeli főjegyzőt (Pest), ellenőré *Szabó Géza* aljegyzőt (Pest).

A választások megtörténte után *Beniczky Lajos* pestmegyei alispán átadta az elnöki széklet *Markhóty Gyula* ügyvezető alelnöknek, aki melegen üdvözölte az egyesület tagjait, s megválasztásáért köszönetet mondva, megígérte, hogy teljes erejéből az ügy előmozdításán lesz. (Eljenzés)

Az egyesület aztán a folyó ügyeket intézte el. Megbízták a választmányt, hogy az ideiglenes költészetet készítse el, és hogy a most megválasztott tisztviselők díjait a folyó évről határozza meg. A választmány rögtön megalakult. Több ügyet elintézett és elhatározta, hogy az egyesület hivatalos lapja a *Vármegyei* lesz. Ezzel az egyesületi gyűlés véget ért.

— **Roosevelt revolvér.** Mint *New-York* írják, *Roosevelt*, az Egyesült Államok elnöke megjelent az *Antietam* nevű csataterén álló állított emlékoszlop leleplező ünnepségén. Az elnök az ünnepség helyéről a különvontat rendőrök sorába között ment és amint egy hírtelen kerekedett szélroham föllebbentette felső-kabátja szárnyait, a tömeg revolvért vet észre oldalzsebében. *New-Yorkban* erről sokat beszéltek, de *Washingtonban* közöndomásu, hogy *Roosevelt* mindig tegyvert hord magánál. Híveinek többször meg is mondta már, hogy jól célozzon az a merénylő, aki az élete ellen esküszik, mert csak egyszer lehet, második lövésére nem igen kerülhet sor.

— **A belvárosi rablómerénylet.** A *Kossuth-Lajos-utcában* szombaton este történt rablómerénylet dolgában — amelynek *Sallay Gyuláné* csaknem áldozatul esett — a rendőri sajtóiroda cáfolatot adott ki, amelynek csak az az egy adata felel meg a valóságnak, hogy *Sallyné* táskájában nem volt tiz ezer korona. Ezenkívül azt mondja a rendőri sajtóiroda, hogy *pojtozás nem történt* és hogy *Sallyné* nem tett feljelentést a dologban a rendőrségnél. Hogy mennyire autentikusak a rendőri sajtóiroda cáfolatai, annak bizonyosságául itt közöljük a megtámadott *Sallay Gyuláné* férjének nyilatkozatát, amely a következő:

Egy pár napilap közölte tegnap azt a rablómerénylet, amelyet a feleségem ellen elkövettek. Igazságot ugyan a rendőri sajtóiroda az ő cáfolatában a dologt és az esetet széptenni, de hogy azt merészt állítani, hogy *pojtozás nem történt*, azt már jogosan kijavolsom, mert még most is meglátszanak feleségem nyakán a kék és zöld foltok a *pojtozástól*. Ami pedig a feljelentést illeti, azt ugy is megtette feleségem bejett a posztán a rendőri. Különbözik mikor a rendőri sajtóiroda a cáfolatot kiadta, még nem is volt semmiféle kihallgatás sem. mert a feleségem csak mára lett beidéző kihallgatásra. Kiváló tisztelettel *Sallay Gyula*, a Magyar Híradó nyomdása.

Ebből a nyilatkozatból is látható hogy a rablómerénylet tényleg úgy történt, olyan vakmerő módon, amint lapunkban ezt megírjuk. De látható az is hogy a főkapitányság sokkal előbbrevolt teendőjének tekintni, hogy idelöltti cáfolatokat adjon ki, mint hogy teljes erejével a rabló után vessen magát s azt elöngni igyekezzék. Különbözik úgy látszik, hogy *Boda István* pénzeslevélhordó merénylőjét is azért nem sikerült elfogni, mert a rendőrség — mint ebben az esetben — akkor is arra vár, hogy a felhívta vagdall levélhordó tegye meg a feljelentést a merénylő ellen, akinek így eleget időt adott arra, hogy kereked oljdon.

— **Tűzvész.** *Sopronból* táviratozzák: Ma délután *Visz* községben óriási tűzvész dühöngött. A tűz *Boánár János* csűrjében keletkezett a község délnyugati részén délután 2 óra tájban és már egy óra múlva 37 lakóházat és 30 meléképületet hamvasított el. Legett a községháza, a romai katolikus és ev.

református iskola, a református paplak és a többek között *Bocz Ferenc* birtokos összes meléképületei. Alig maradt ép ház a faluban. A kár több mint 30.000 korona. A jegyzői iroda felszerelését és az összes iratokat sikerült megmenteni. A tűz keletkezési oka még nincs kipuhatolva. Az épületek tűz ellen baktos tva voltak ugyan, de temérdek termény és takarmány odaégett.

— **Körözött családok.** *Himler Nándor* ipolyvási születésű 19 éves kinyelvő *Weiner Ignác* és fia váosi cégtől 1872 koronát sikkasztott és megszökött. *Himler zsenkivül* váltót is hamisított. — *Bauer Rezső* budapesti születésű 28 éves számgyakornok, aki a főváros VI. ügyosztályánál volt alkalmazva, hamisított nyugták alapján 1160 koronát vett el a főváros központú pénztáránál és megszökött. *Bauer* 172—175 cm. magas, szikár, arca hosszas, halovány, haja gesztenyeszínű, homloka magas, szeme szürke, bajusza és szakállja borotvált. — *Erdői Hermann* debreczeni születésű 46 éves ügynök *Neumann Ármán* fakereskedőtől 340 korona előleget osalt ki, amivel megszökött. *Neumann* erős testalkatú, haja szőke, szeme kékes szürke, bajusza vereses, kissé nyirott. — *Dóczy József*, a református egyház-közégszolgabíró, aki 7279 koronát sikkasztott, még nem került meg. A nyomozás megállapította, hogy *Dóczy* magával vitte az egész családát, még a család-jét is. A sikkasztó iradatászt 33 éves, középtermetű, arca hosszukás, haja ritka, szőke, szeme kékeszöld, ba usza kicsi, szőke. A felesége *Nagy Julianna* 30 éves, sovány, arca hosszas, sápadt, haja és szeme fekete. Két gyermeke van. Az egyik *Iréna*, 4 éves. a másik *Deszö* 2 éves. A családja *Dudla Lidia*, 15 év körül. Valószínű, hogy *Amerika* felé törekszenek.

— **Kisiklott vonat.** *Münchenből* táviratozzák: A *lindau* gyorsvonat amelynek 7 óra 15 perckor kellett volna ideérnie, *Schöngessing* mellett kisiklott, *Fürtenfeld Bruck* közelében. Egy kocsi felborult, hirtelen csak néhány ember sérült meg könnyen.

(x) Magyar Tomassalak 17—22% Pa Cs. 75% porfnomságban 7% citromsavb. oldható, legolcsóbban ajánl *Sátori Mór*, Budapest, IX., Dandár-utca 25.

A király nevenapja.

Budapest, október 4.

Királyunk nevenapját a szokott fénynyel ünnepelte ma meg a főváros közönsége. A minisztériumokra, a két városbázára, a színházakra, az egyetemekre, a bírósági és egyéb középületekre kitézték a nemzeti lobogót. Zászlódszót ültött a Lánchíd és végig az egész dunai kikötők. Az idegen államok konzulátusai saját nemzeti lobogóik kitézésével ünnepeltek. A főváros templomaiban hálaadó istentiszteletet tartottak, melyeken résztvettek a polgári és katonai méltóságok, a nagyközönség és az iskolák növendékei.

Hivatalos főistentisztelet délelőtt tíz órakor volt a budavári koronázó Mátyás-templomban, mely a mai napra ünnepi díszet öltött. A templom előtt díszruhás rendőrök álltak *Máltás Hugó* rendőrtanácsos és *Beniczky Tamás* felügyelő vezetése alatt, a főszentélyben pedig alabárdos koronaőrök alkottak sorulat *Andersz kapitány* vezetésével. A szentély előtt sorakoztak dr. *Demezky Mihály* kormányzó vezetése mellett a *Ferenc József* királyi nevelő-intézet diszcegyenruhás növendékei. A bitorposztóval bevont első padosorokban ültek: gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök, *Wlassics Gyula*, *Kolossváry Dezső*, *Lang Lajos* és *Floz Sándor* miniszterek, gróf *Apponyi Albert* a képviselőház elnöke, *Forinyák Gyula* és *Ghyeyz Béla* altörvénygyok, a főrendiház képviselőiből *Szabó Miklós*, a Kuria elnöke, *Oberschall Adolf*, a kir. tábla elnöke, *Gromon Dezső*, gróf *Vickenburg Márk*, *Molnár Viktor* és *Nemeskürty Kiss Pál* államtitkárok, *Császka György* kálocaai érsek, *Latkóczy Imre* a közigazgatási bíróság alelnöke, *Dárday Sándor* az állami számszék alelnöke, *Szalay Imre*, a Nemzeti Múzeum igazgatója, *Berzsek Árpád*, *Vétesy Kálmán* miniszteri tanácsos, *Szohner Antal*, *Gopcsa László* és *Gerenday György* miniszteri osztálytanácsosok, *Rudnay Béla* főkapitány, *Beniczky Ferenc* pestmegyei főispán, *Fazekas Gusztáv* főjegyző, *Márkus József* főpolgármester, *Sipőcz László* árszavéki elnök, *Heinrich Gusztáv*, *Hauszmann Alajos*, *Hutya Ferenc* rektorok, *Tabódy József*, továbbá az idegen állam konzuljai.

Az ünnepi istentiszteleten *Vaszary Kólos* bíboros hercegprímás pontifikált *Walther Gyula* primási irodavezető, *Kriszán Mihály* pápai kamaras, *Lollók Lénárd* prépost, dr. *Nemes Antal* budavári apátplébános, dr. *Andor György* primási titkár, *Beyger és Császka* udvari papok segédletével. Istentisztelet alatt a templomi ének- és zenekar *Favriusz Mór* C-moll miséjét adta elő. A magánzólamokat *Grimmelt Brunner Margit*, *Lichtenstein Dóra*, *Juhász Ferenc* és *Hoppe Rezső* énekelte. Végül a Király-himnusz énekeltek, mire az istentisztelet véget ért.

A helyőrségi templomban reggel kilenc órakor tartották meg az ünnepi istentiszteletet, amelyen a helyőrség díszbe öltözött tisztjei teljes díszben jelentek meg, élükön *Lohkovits Rezső* herceg tábornok-nagy, hadtestparancsnokkal és *Surányi József* tér-

parancsnokkal. A misét *Várady Győző* katonai apátplébános mondotta, mely alatt 32-ik gyalogezred zenekara játszott.

A *Ferenc József-intézet* ünnepé. A király nevenapjának alkalmából ünnepet rendezett vasárnap a *Ferenc József* nevelő-intézet is. Az ünnepély reggel 8 órakor hálaadó istentisztelettel kezdődött az intézet kápolnájában, ahonnan a jelenlévők a díszterembe vonultak: *Császka György* kálocaai érsek, *Molnár Viktor* kultuszminiszteri államtitkár, dr. *Wlassics Gyula* miniszter képviselőiből gróf *Bethlen Bálint* és gróf *Lónyai Gábor* országgyűlési képviselők, *Algya Sándor* huszárezredes, dr. *Nemes Antal* budavári apátplébános, dr. *Hoffmann József* és *Munkácsy József* kultuszminiszteri osztálytanácsosok stb.

A növendékek hazafias szavatait és hangversenye után *Hickisch Arthur* tanár, az Operaház tőrogratosa játszott el több szép kurucodtát, majd *Juhász Ferenc* operacénekes énekelte *Káldy-é* kurucodtákat és végül az opera harsonkavertője futta el *Beethoven* „Isten dicsősége” című gyönyörű szerzeményét. Ezután az ifjuság a közönséggel együtt állva élénkelte a Himnuszot. Ünnep után *díszlakoma* volt az ebédelőben, melynél az asztalón *Császka György* kálocaai érsek foglalt helyet. Az első felköszöntőt dr. *Demezky Mihály* mondotta. A királyi életve, *Hoffmann József* osztálytanácsos *Wlassics* miniszter, gróf *Bethlen Bálint* *Demezky* kormányzó, *Molnár Viktor* *Császka* érsek köszöntötte fel.

Gödöllőről jelentik: A király névnepja alkalmából a vártemplomban ünnepélyes istentisztelet volt, amelyet *Leiner Nándor*, a besnyői kapucinus-zárda főnöke celebrált. Az istentiszteleten jelen volt *Ferandinó* tóskánai nagyherceg, az udvari személyzet s a *Gödöllőn* székelt állami, megyei és községi hivatalok személyzele. *Ferandinó* tóskánai nagyherceg délben ebédet adott, melyen felköszöntőt mondott a királynak. A nagyherceg ebédjén résztvettek báró *Lilien Miksa* szolgálattevő kamarás, *Feltra* Hubert fővádszámester, *Galle Antal* várkapitány, *Nick* Ede jószágigazgató, *Pollner Lajos* kir. tanácsos, dr. *Tege* Lajos palota-orvos. *Pirkner Ernő* erdőtanácsos. *Péchy Gyula* járásbíró, *Heyder Ödön* főszolgabíró. *Spalla Aurél* csendőrszázados, *Egyed Lajos* álmórási-önök és *Lipcsy Leó* postamester.

Bécs, október 4.

Ö felsége mai nevenapja alkalmából az összes templomban és imaházakban ünnepi istentiszteletet tartottak, amelyekben az állami és városi bíróságok, az egyesületek, testületek és a tanulóifjuság vettek részt. A helyőrség csapatai részére is tartottak ünnepi istentiszteletet. A Votiv-templomban tartott istentiszteleten jelen volt *Ottó főherceg*, *Pütreich* hadügyminiszter, *Beck* vezérkari főnök a tábornoki karral, a törzs- és főtisztekkel. Az István-templomban tartott istentiszteleten jelen volt *Goluchowski* külügyminiszter, *Burrián* közös pénzügyminiszter, *Koerber* miniszterelnök a többi miniszterekkel, a polgármester és a minisztériumok számos hivatalnok.

Róma, október 4.

Ö felsége nevenapja alkalmából a *Maria del Anima* templomban ünnepies istentisztelet volt, amelyen a kvirinálí és vatikáni osztrák-magyar nagykövetségek ügyvivői és egész személyzet, *Gotti* bíboros, mszre *Merry del Val*, az államtitkárság vezetője, számos íópap és a német és osztrák-magyar kollegium tanuló, valamint az osztrák-magyar gymart tagjai vettek részt. A misét mszre *Constantini* celebrálta.

Munkástanfolyamok.

Budapest, október 4.

A Társadalomtudományi Társaság első igazi erőpróbáját azokban az agyarkodó támadásokban láttuk, amelyekben az állválosóság és az állváloszifág levéltői támadást. Valahányszor erről az oldalról éri támadás valamely intézményünket, mindannyszor bizonyosok vagyunk affelől, hogy az, amit megtámadnak, értékes valami. A Társadalomtudományi Társaság nem reagált ezekre a támadásokra, csöndes műhelyében folytatta kitűnő munkáját, magához vonzotta Magyarországi tanulni és tanítani vágyó ifjuságát, azt a fiataloság, amely a kopott frázisok mentéjét levette magáról, beállt kulturumunkánknak, koreste a modern tudományosság utjait és azokat az eszközöket, amelyekkel az igazi igazságok hirdetőjévé lehet azok között, akik politikai és gazdasági berendezkedésünknek fogva ritkán juthatnak el az ismeretek üdítő forrásaihoz. A Társadalomtudományi Társaság csöndes műhelyében kovacsolták tehát meg az első olyan munkástanfolyamot, amely nemcsak szervezésénél, nemcsak a benne megnyilatkozó szellemnél fogva érdemel különös figyelmet, de főleg azért, mert föltétlenül bírja a munkások bizalmát, sőt egyenesen a szociáldemokrata párt az, amely a munkásokat a tanfolyamok látogatására buzdítja. Ime egy érintkezési pont a politikailag szervezett proletáriátus és a burzsoázia között. Ambár ebből az érintkezésből minden néven nevezendő politikai tendencia ki van zárva, mégis igen érdekes, hogy az ország igazán művelt és elfogulatlan ifjusága a szocializmus ellen nem küzd a nacionalisták módszerével, nem kezdi azon, hogy szótárából a

legdurvább szavakat szedje elő ellenük s a leg-sárosabb eszmáját fenje hozzájuk. A munkás-tanfolyamok rendezőinek tendenciáiból sok egyben kívül legelső sorban azt kell kiemelniük tehát, hogy a fölteremtő munkások ügyét a tudományok és ismeretek terjesztésével támogatni, segíteni sokkal méltóbb és még nemzeti szempontból is sokkal tiszteletreméltóbb munka, mint megállani a meddő és politikai szenvedélytől izzó durva támadá-soknál.

Hogy a munkástanfolyamokat, amelyeknek programját a rendező-bizottság most küldötte szét a modern tudomány felfogás jegyében és a természettudományi szempontok figye-lembevitelével, sőt erős kidomborításával rendezik, azt talán felesleges is külön kiemelniük. Erre nézve a tanfolyam rendezőiben, akiknek so-rában a modern magyar tudományosság igen ki-tűnő képviselőit látjuk, minden garancia megvan. Talán ez a szellem az, mely a munkásság rokon-szenvét a munkástanfolyamok iránt felköltötte, ami-ből ismét egy gazdag tanulság fakad azok számára, akik minden áron el akarják zárkózni a mun-kásság törekvései elől. Ez a tanulság, amennyire egész rövidséggel megállapítani lehet, körülbelül az, hogy a tudomány előadások csak akkor keltik fel a munkásosztály bizalmát és rokon-szenvét, ha általuk nem iparkodnak minden áron olyan teóriákat besinkófolni a tömegek tudatába, amelyek nemesek a tudományos igazságokkal, hanem a munkások életének igazságaival is me-rőben ellenkeznek. Azt hisszük, hogy olyan egye-sületeink, amelyeknek szintén tudományos fel-vasások tartása a célja, azért nem tudták meg-szerzeni a munkásosztály bizalmát, mert jórészt a régi erkölcs-teremtővel megerőlték az erk-ölcselet, isteni kinyilatkoztatással magyarázták a geológiát, ideológus dadogással a történelmet, megtévesztő száradattal öntötték körül a művé-szettörténetet s nem törekedtek egyébre, mint hogy a halgatóknak jól megfésült, cifrára öl-tötöt, jámbor és jónevelésű igazságokat mond-janak.

Szíves örömmel üdvözöljük ezt az institu-ciót és bizonyosak vagyunk afelől, hogy üdvös eredményei nem fognak elmaradni.

Az alábbiakban ismertetjük a tanfolyam szervezetét és munkaprogramját:

A munkástanfolyamok rendező-bizottságának élén dr. Fikler Gyula egyetemi tanár és Hegedűs Loránd országgyűlési képviselő áll. A titkári teendőket nemes ügybuzgalommal dr. Wolfner Pál végzi. A tanfolyamrendező-bizottság tagjai a következők: Gerster Béla, dr. Hajós Lajos, dr. Horrer Ferenc, dr. Fridrich Vilmos, dr. Illés József, dr. Jászai Oszkár, dr. Kachó Pongrácz, Méray-Horváth Károly dr. Meller Simon, dr. Petrócs Elek, dr. Szladiés Károly, dr. Szabó Ervin, dr. Schein Mór, gróf Teleki Sándor, dr. Vámbéry Gusztáv, Veigelsberg Hugó, dr. Wildner Ödön és Zsigány Zoltán.

A munkástanfolyamokat a Társadalomtudományi Társaság rendezti teljesen díjmentesen és az előadásokat pontosan este 1/2 órától 9 óráig tartja. A tanfolya-mokra vonatkozó mindenemű megkeresést dr. Wolfner Pálhoz kell intézni.

A föllovasások programja a következő: Minden kedden este 8 órakor dr. Dalnád Zoltán orvos a kereskedelmi alkalmazottak szakegyletében tart előadást az emberi fejlődésről. Az első előadás október 6-án lesz. Ugyancsak ezen a napon kezd meg és minden kedd estétől 1/2 órakor a nyom-dászok Stáhl-utcai szakegyletében dr. Pekár Mihály egyetemi tanársegéd az életlen fontosabb kérdéseit tárgyalja. Október 6-án és azontul minden hétfőn este dr. Hajós Lajos orvos a bádógosok szakegyletében tart előadást a lélektan fejlődéséről és életlen alapjairól. A közegészségügy a munkásbetegségek elhárítására való különös tekintettel dr. Hahn Dezső orvos a kárpito-sok dohány-utcai szakegyletében adja elő. Az első előadás október 9-án van. Gerster Béla mérnök, a Földrajzi Társaság alelnöke, gazdasági fejlődéstörténetet ad elő a Vorwärts munkásképző-egyletében minden pénteken október 9-étől kezdve. A munkások jogvi-szonyaira való tekintettel jogi előadásokat tart dr. Teller Miksa ügyvéd minden hétfőn este a cipő-felsőszéki kécskék szakegyletében október hó 5-ikétől kezdve. Dr. Wolfner Pál az ujkor törté-nelmével szerepel a programban. Előadásait októ-ber 7-ikén kezd s azontul minden szerdán este folytatja az asztalosok Luther-utcai szakegyletében. Lyka Károly, a Művészet szerkesztője, minden csüt-törtökön este a kőművesek szakegyletében tart elő-adást a művésztörténelemből. Első előadása október 8-án lesz. Petőfi: Apostolának nyomán a magyar iro-dalom kérdéseit fejtegeti Hatvani Lajos minden szer-dán este a szabók szakegyletében október 7-étől. A munkás-nyak egészségügyét az újpesti munkásképző-egyesületben dr. Maszanek Gábor orvos tanítja minden második kedden október 6-ától kezdve. A legújabb kor

történelmét dr. Wolfner Pál minden második vasárnap délután 4 órakor Erzsébetalván is a munkásnépképző-egyesületben október 18-ától kezdve adja elő.

Deák Ferenc nagynya.

Budapest, október 4.

Százéves visszaemlékezéseket akarok hitelesen megírni Deák Ferenc a haza bölcse nagyanyjáról. Október 8-án volt száz esztendeje, hogy a boros-lyán koszoruzta, zalai kékhegyek aljából szállt fel istenhez áldott és nemes lelke Zala szépséges, híres menyecskejének, Hertelendy Annának, Deák Gábor hitvesének.

Az akkori idők szelleme szerint, előkelő nevel-tetésben részesült nemes nemzeti Hertelendy Anna. Ugyannyira, hogy a Kehidán férje, Deák Gábor, Zalavármegye örökös táblabírája házában megforduló melayerakkal deákul diszkurragató a haza sorsáról. Nagy szépsége mellett, szellemességéért és jó szívéért bámulta és nagyra becsülte az egész vidék. Nagy híret még ez a közmondás 'is terjesztette: Zala bora, Zala vakja, Zala híres szép menyecskeje.

Zalai ember még ma is, száz évvel Hertelendy Anna halála után, jól tudja ki volt "Zala híres szép menyecskeje". Egykori arcképe és családi szájhagyó-mány szerint a Deák család büszkesége sugár, karosu alak volt, termete Zala völgye büszke jegenyére emlékeztet, míg dus, szőke haja kibontva, arany fellegkék övezte leányos magas alakját; fekete szeme irigyleni való, fogorát emlegette minden ismerőse örökös mosolygó arcának üde pírja haláláig meg-maradt. Hétköznapi viselete fekete selyem tafota váll-lúzó volt, patyolat selyem ingváll nyakig magasan hordva az ujjai bő ráncokba hullámozottak alá. A nyakán láthatóan egy sor mogyorógnagságu piros kárisgyöngy, elrejtve a Szűzmária képe hegedi-burton. Bő, ránczott fekete cirkászi szoknya, fekete csipke fodorral egészítette ki öltözkését. Haját az akkori francia divat szerint elől magasan fellé-sülve két sodrásba csavarva és hajporozva hordta, míg jobbról-balról válláig omolva, egy fűrt úgyneve-zett "lokni" ékesítette renek szép fejcskáját.

A vidék urikisasszonyai között az volt a sze-rencsés, akit Hertelendy Anna magához vett pár hó-napra Kehidára — mórest tanulni. A kisasszonyok édesanyja mind prima gazdaszony volt, a ház-tartást megtanulták otthon is, de "mórest"-re csak Zala híres menyecskeje taníthatta őket. Jelszava a "büszke urinőknek az volt, hogy valamint kérni úgy megköszönni is mindig alázatosan kell — azért máig is minden ivadéka így beszél: "Kérem alázatosan," köszönöm alázatosan." Azal okolta meg ezt a tanítást jó Hertelendy Anna, hogy a kérelemmel elnyert előny — nem járandóság, tehát arra nyájás, jámbor alázatossággal kell rábírnai az adakozót, s nyug-táznai a kapott jót. Így gondolkodott a haza bölcse nagyanyja ezeltől száz évvel, ilyen nagyanyának lehetett csak Deák Ferenc az unokája.

Ilyen módon nevelte fiait is, Deák Józsefet, a gárdistát és Deák Ferencot, ifjú Deák Ferenc édesapját. Nevezetes szerepet játszott életében a nagypén-teki kalács és himes piros tojás-osztás is. Behívatta összes asszonyseledeit, malmainak molnársáit, a falu szegény asszonyait és mintán fogadta fölük a boldog-szent bűjti kívánságaikat, sajátkezőleg osztotta ki a nádmezzel jól ellátott mákos patkót, fonatos kalácsot és a himes tojást.

Hatvanéves korában még egyetlen száz ósz haja sem volt, fogait a sirba vitte hiánytalanul. A zala-megyei bálókban mindig megjelent s csak azt sajnálta, hogy csuszos lábfejéi miatt híres, szép gárdista Józsi fiával nem járhatta el a "lassu andalgó", amelyet remekül táncolt, és amelyet olyan művészen a nézők gyönyörűségére és bámulatára csak ő tudott táncolni.

Éppen száz esztendeje, 1803. október 8-án hunyta le örök álmra ma is feledhetetlen, mosolygó szemét. Zalavármegye szine-java a nép apraja-nagyja és az ő szegényei kísérték ki nagy rész-vétellel, gyászpompával a családi sirboltba, melynek oldalára a pap a segédkező kántorral a vakolatba osak ezt az egy szót vésette: Resurgam, vonatkozás-a az ő kegyeletes lelkiüetere, amiért mindig feltá-madarkor gyűjtötte maga köré azokat, akiket meg akart ajándékozni.

Ügylátszik az öreg papnak sejtelleme nem ény-szött el egészen, mert emléke fellamadott száz év-mulva a lelkes zalai közönség szívében. Egyik déd-unokája, Deák Péter nagykanizsai rendőrőlkapitány kezdeményezésére Nagy-Kanizsa város hazafias pol-gárai Vécsey Zsigmond főpolgármesterrel az élükön, Deák Ferenc, a haza bölcse születésének száz éves évforduló-pelve, elhatározta, hogy Deák Ferenc nagyapjának, Deák Gábornak és nagyanyjának, Hertelendy Anná-nak valamint Deák Ferenc édesatyjának és Deák Antalnak, Ferenc fivérének nyugdóhelyét renovál-tatják és egy újabb Deák-öszöndíjat alapítanak

egy "mórest" tanuló eminens diák részére. Erre a célra a tanács már határozatát meg is szavazott, a többit gyűjtés útján szerzik be s a szép eszmét magáévá tette dr. gróf Jankovics László főispán, ez a tenkölt gondolkodású főúr, aki jogtudós is, s így Deák Ferenc egyik legnagyobb méltatója. Cserlén Károly alispán és Farkas József képviselő biztosítják még a kegyeletes cél megvalósítását Nagy-Kanizsa város számára, amely olyan szívesen vallja fiának a haza bölcset.

Igy támadt fel Hertelendy Anna emléke, az utókor magáévá tette eszméjét mórest-öszöndíjat ala-pít, amelyre oly jól megtanította fiait, azok aztán meg-tanították rá unokáit, mert hiszen 67-ben szeretett királyának is megmondta Deák Ferenc az igazság azzal a bizonyos rosszul gombolt melényvel, amelyet végig ki kell gombolni, hogy ismét rendesen lehessen begombolni.

Régi dolgok régi, szép emlékei a Deák és Her-telendy családoknak. Öröm tölti el lelkemet, hogy megégy még száz év múlva is megemlékezik hon-leányi érenyekben gazdag díos asszonyáró, akiknek hazaszeretete oly lángolóan nyilatkozott meg, mikor megégye még gárdistát tartozott küldeni az udvarhoz. Kérték, szereje jól 4000 váltó forint költséggel s adja oda gárdistának fiát, a megyének akkor legszeb-bik fiát.

— Nem szabad fiamat annyira szerelnem — fe-lelte — hogy katonának oda ne adam. Ki tudja, hátha szükséges lesz rá hazajánnak.

S mikor fia elment, anyai szerelében rajongó szíve csaknem megtörtött. Tetszalottszerű ájulásba esett, s orvos híján csak másnap tért magához.

Anyai szeretetének legszöbe bizonyítékai levelei, melyek e sorok írójának, mint egyik dédunokájának kezei között vannak. A francia háboruban harcoló József fiának, alább pedig szó szerint közlöm Ferenc fia levelét József nagyapjához, akivel Hertelendy Anna elhunytát közli, ezzel vélek adózni dicsőít ősanymá áldott emlékének.

Kehida 3-a ober 1803.

Kedves Eötsém!

Tegnap azt írta hogy ély újan szegén Édes anyánk, de mintha nem is énye, már most azt írom hogy szegény örökre el hagyott ben-nünket, s ma nap mint egy hét óra tájban Vissza adta szegén a lelkét Teremiőjének, miukat pedig örökös Arvaságra hagyott.

Az Istenre kérek Édes Eötsém siess mentel előb a Hugommal együtt, akit tisztelek s jöj-jek Kehidára. Magam nem is tudom hogy vagyok én is, a feleségemért s gyerekeimért ma küldöttem, talán ha előbb nem hónap délre itt lesznék.

A Temetését holnap utánra az az, szerdán 10-ére rendeztük.

Nem tudok többet írni kedves Eötsém hanem azt írom, hogy az Istenért menél előb jó etek; ezek után csókolom a kis Eötsémemet s vagyok igaz testvéred, Deák.

Deák Márta.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Dr. Nebántsvirág. A Vigszínház új darabjána-k második előadásai is zajos természetnyilvánítások közt folyt le. A vasárnapi közönség, amely már dél-előtt az összes jegyeket elkapkodta, ugysólólván nyilt színen is sokszor honorálta a szírművészek alakításait. Góth Sándor a címszerepben, Hegedűs Gyula Topolczay-Szerény, Tanay, Ealassa a többi hálás szírn. pen vetél-kedtek abban, hogy a jókedv pillanatig sem szüneteljen; Kertész Ella, Harmath Hedvig, Pési Paula, Gassi Marika a női szerepekben növeltek a sikert. Nagy hatása volt ezáltal is a harmadik felvonás cso-portos je-neiteinek is és a szcenikai tréfának, amely egy másodperc alatt úgy megváltoztatja a jákébar-langot, mintha kórház volna.

** Magyar Színház. A jubilás előadás után ma kötszer játszóiták teljesen zsúfolt ház előtt A drótosított, Vasárnap este énekelte először Sziklai Kornél Lehár Ferenc új kuplétját, Vigyázz, ha jön a vonat! refrénnel, frenetikus hatás mellett. A vasárnap esti előadást megint Lehár Ferenc dirigálta s úgy az operett nép-szerű szerzőjét, mint a főszereplőket lelkesen ünne-pelte a közönség. Hétfőn Sziklai játszza Pfefferkorn, Zsuzsát Keleti Juliska. Kedden mutatkozik be a fővá-rosi közönségnek B. Szabó József, aki a vidék egyik legjobb énekes színésze.

** Az Uránia-Színház bemutatója. Kedden, e hónap 6-ikán este kerül először Németh Péter hírlap-író Berlián élet című újabb darabja. Az Uránia-Szín-ház nagy gondnal és mindeure kiterjedt figyelemmel készül ez esőre, amely fölötté élvezetesnek ígérkezik. A szöveg mindvégig leköti a közönség érdeklődését, melyet csak iokoz a változatos, humoros mozgófény-képek hosszú sorozata. Zenei része szintén stilsze-rűven van összeállítva s Novák Károlynak, az Uránia karnagyának sikerült Vilmos császár-indulóján és egyéb hangulatos szerzeményén kívül a nagy impé-rátor zenei kompozícióiban is alkalma lesz a halga-

tóságának győvrőködni. A királyunknak berlini fogadatiását ábrázoló mozgófényképhez pedig *Chorin Géza*, ismert fiatal zenekészünk irt ut bonvéd-indult. Az érdekes bemutatóra vasárnapról kezdve válthatók jegyek az Uránia pénztáránál.

Hangversenyek. Az idei filharmóniai hangversenyekhez az előzőbb helyek már jobbadán elkeltek, s újból figyelmeztetik a régi bérloket, hogy jegyeiket hétón, e hó 5-én okvetlenül vegyét át mert az új bérloket tömeges jelenkezése miatt azok továbbra nem tarthatók fenn. A tanulófűsásra való tekintettel az idén „bemenet“ (álló hely) is bérelhető, mind a tiz hangversenyre 15 koronáért.

A Grünfeld-Bürger vonásnégyes 8 népszerű kamarahangversenyt rendez a következő vasárnapokon: November 8., 22., december 6., 20., január 3., 17., február 7., 22. délután 4 1/2 órák a Royal termében. Közreműködők: *Kazal B.*, *Scamparini M.* a magy kir. Opera tagja, *Lichtenstein Dóra* és *B. Peony Irén* (ének); *Steiner Irén*, *Tessanyi Mari*, *Bartók Béla*, *Berényi Aladár*, *Pahlen Rikárd* Bécsből, *Siklós Albert* és *Szekely Arnold* (zongora) és *Moshammer Román* tanár a magy. kir. Opera tagja (bárfa). Béré ni lehet 20 koronájával Rózsavölgy és Társa zeneműkereskedésében (Krisztóf-tér 3.)

Hubernan Bronislaw az egész jövő évadra kiterjedő nagy hangversenykörútját *Dunkl Norbert* udvari zenekiadó már véglegesen megállapította. A fenomenális hegedűs októberben a monárkia és Németország egynéhány városát fogja felkeresni és november elején Londonba megy, ahol karácsonyig marad. Január elején Párisban fog hangversenyezni. Első fellépése *Cherillat* alatt a filharmóniai hangversenyben lesz. Január 23 ra és 26 ra Moszkvában kapott meghívást nagyszerű fellételek mellett. E két fellépésre az ottani császári orosz zenetársaság 5000 koronát fizet. Január 29-én a weimari nagyhercegi udvarhoz hivatalos. Februárban a Rivierán lesz, március 7-én Rómában játszik a híres *St. Cecilia*-társaságnál, utána április végéig az összes nagy olasz városokban. Majában újra kimegy nagy Angolországba.

Október hatodika a Magyar Színházban. A Magyar Színház kedden, október 6-án *A drótotól* előadásra előtt megünnepeli az aradi gyásznapi emlékét. A zenekar alkalmi megnyitótzenét játszik, utána pedig *R. Maóthy Margit* asszony elszavalja *E. Kovács Gyula* A kivégzés helyén című költeményét.

Musset mint szilapdi hős. *Charles de Bussy* francia színműrő darabot irt, melynek hőse a nagy francia lírikus költő, *Alfred de Musset* s amelynek *Musset egy éjszaka* a címe, de *Bussy Musset* egy élő nővérenek előadásai nyomán úgy akarja bemutatni a nagy költőt, mint amilyen az életben valóban volt.

MŰVÉSZET

A Nemzeti Szalon Temesvárott. A Nemzeti Szalon ezidei vidéki kiállításának sorozatát Temesvárott kezdi meg, hol október hónapban szándékozik kiállítást rendezni. A tárlat módosztatának megbeszélésére a Szalon igazgatóságának megbízásából a napokban dr. *Rózsa Miklós* titkár járt lenu Temesvárott, akinek ugy *Molnár Viktor* főispán mint *Telbisz* Károly polgármester a legmesszebb menő támogatásukat ígérték meg. A kiállítás ügyeinek propagálására *Molnár főispán* diszponkésége és *Telbisz* polgármester elnöklote alatt bizottság alakult, de lesz helybizottság is, mely a tárlat ideje alatt művészeti matinékat és estélyeket fog rendezni. E bizottság elnökéül a Szalon e'nöksége *Molnár főispán* nejét kéri tel, aki amugy is élén áll Temesvárott minden nemzeti és kulturális mozzalmonak. A kiállítás helyéül a város a Redoute győzelműri helyiségeit engedte át, ugy, hogy a kiállítás több művet fogadhat be, mint az eddigi vidéki kiállítások. Az ünnepélyes megnyitást október 25-én lesz s a Szalon igazgatósága felkéri a művészeket, hogy műveiket erre a kiállításra legkésőbb október 15-éig küldjék be.

A Margitay-kiállítás a Nemzeti Szalonban még csak a hét végéig, vasárnapig marad nyitva. A tényes sikerrel járt kiállítás lezárása után, október 18-án megnyílik a szalon rendez ősi tárlata melyre a művészek még e hó 10-ig küldhetik be műveiket.

SPORT

Football. Nagy érdeklődéssel várja az egész sportközönség a mérkőzést a *Budapesti Torna Club* és a *Ferenovárosi Torna Club* között. A mérkőzést a második csapatok mérkőzése előzte meg mely a *Torna Club* 5:0 arányban arattott győzelmével végződött. Az első csapatok rendkívül heves játékkal kezdik. Mindkét csapat a maga részére akarja a támadó szerepet megtartani, s ide-oda hullámzik a játék menete, míg *Oldának* sikerül éles lövéssel a vezető goalt megszerezni. A *Ferenováros* erős lábasdását a kapus csak úgy tudja kivédeni, hogy a labdával szaladó *Pokornyit* megfogja; a bírő nem ismerve kellően a szabályokat, lefűtűli ezt, dacára annak, hogy a kézzel megfogott *Pokorny* még így is belvéri a goalt. A kapus szabálytalansága miatt megítél 11-es rúgás nem sikerült. Az elkedvelenedett *Ferenováros* lanybán játszik s a

*Torna Club*nak sikerül *Hajós* és *Oldák* révén új goalt elérni, amit *Pokorny* és *Kovács* kiegyenlitenek. Ettől fogva leginkább a *Ferenováros* támad, de eredménytelenül, így a mérkőzés 2:1 arányban a *Budapesti Torna Club* javára végződött.

A *Mitteleida* és a *Magyar Athletikai Club* mérkőzése lanya játék után 1:1 arányban eldöntetlenül végződött.

Az *Ujpesti Torna-Egylet* a III-ik ker. *Torna- és Vivő-Egylet* ellen 4:0 arányban győzött.

Bécsből érkezett táviratunk szerint a *Műgyelemi Football Club* kitűnő csapata 1:0 arányban győzött a *First Vienna Football Club* ellen.

Athletikai verseny. A *Magyar Athletikai Club* ma tartotta ősi atletikai versenyét, amelynek részletes eredménye a következő:

I. 3 angol mérőfűdes síkfűtásban: 1. Nagy József (M. U. E.) 18' 13", ellenfél nélkül. — II. *Sulydobs* (államdíj). 1. *Kozla* András (B. E. A. C.) 1239 cm. 2. *Cretter* Rezső (M. A. C.). 3. *Holub* József (M. F. C.). — III. 1/4 angol mérőfűdes staféta-verseny. 1. M. A. C. I. csapata 48" s". 2. M. A. C. II. csapata. — IV. 1/4 angol mérőfűdes s'kfűtás. 1. *Berneg* József (Postás) 2' 9" s". 2. *Halmay* József. (M. U. E.). 3. *Hánsch* Walter (Mitteleida B. C.). — V. *Magasugrás*. 1. *Dános* Árpád (M. U. E.) 168. 2. *Dánér*, *Sasse*, *Schönfelder* 164. 3. *Kovács*. — 100 yardos síkfűtás (Király-díj). 1. *Mező* Béla (M. A. C.) 10 1/2". 2. *Wetzel* György (M. A. C.) 3. *Koppán* Pál (M. A. C.). — VII. *Rudugrás*. 1. *Antos* Mihály (B. B. T. E.) 296 centiméter. 2. *Kazár* *Sasse*. 3. *Silberstein*. — VIII. 1/4 angol mérőfűdes síkfűtás. *Andrássy* dy. 1. *Wetzel* György (M. A. C.) 68" s". 2. *Nagy* József (M. U. E.). 3. *Berneg* József Postás. *Wetzel* rosszul sikerült startnál kiugrott s így verte meg a nála erősebb Nagyot. — IX. *Diszkozvetés*. 1. *Kozla* András (B. E. A. C.) 3712 cm. 2. *Coray* Artur (B. T. C.) 3703 cm. 3. *Sustera* Jan (Slavia) 3550 cm. — X. 220 yardos handicap. 1. *Wagner* Zoltán (M. A. C.) 10 m. időny. 2. *Mező* Béla (M. A. C.) Serajoh. 3. *Wetzel* György (M. A. C.)

Grand Prix du Conseil Municipal. A francia verseny-szezon ősi felének egyik legfontosabb futama, a 100.000 frankos *Prix du Conseil Municipal* ma került döntésre Longchamps gyepén. A 2400 méter távolságu versenyben a franciák legjobb idősebb lova, *La Camargo* (lov. N. Turner) győzött. Az ötvenes kanca az utóbbi időben nem volt formában és ezért sokan inkább biztak az angol *Wavelet*'s *Pride* győzelmében. Az eredmény azonban beigazolta, hogy *La Camargo* ismét tetőfokán áll képességeinek, mert az angol ló, amely pedig 15 fonttal vitt kevesebbet, csak második lett mögötte. A harmadik helyet *Exema* foglalta el. Futottak még: a baden-badeni győztes *La Chine*, továbbá *Hebron*, *Paris*, *Shebdi*, *Gradignau*, *Knicknack*, *Buzenwal*, *Frisquet*. Totalizátor: 10: 88, helyre-fogások: I. 10 16, II. 10 17, III. 10 19.

A St-Leger.

— Ősi meeting; hetedik nap. —

Budapest, október 4.

Sírfjak, sírfjak, sírfjak Budapest lánjai, Libanon céd-rusai hullasztók le ágitokat, mert meglepetés meglepetést ér és nem mulik el nap, hogy a lehíhetetlen-ebb osodák ne rémítsék el a turf népének szívét. Oh milyen idők, milyen formák! Tip tipen nem marad, forma formát hazudtol meg és nincs aki szövetneket gújtsion és sőtét kavarodásban...

Szent Totalizátor segits!

E rövid ima után rátérhetünk a mai nap végzetes futamaira, a többi között a St-Legerre. A 60.000 koronás díjat két apró futamocská előzte meg. Az első, a *Zuglói-díj* enyhe, barátságos kimenetelű volt, s a favorit *Kapus*, szelid mosolylyal ajkán, érkezett be elsőnek. Mosolyogtak a fák, mosolygott az ég, örvendeztek az emberek, s eter ajk sugta:

— Ah Favorit... Tot.: 10:22...

Igen, de mi következett azután? Az 1500 méteres *Welter-handicap*. Ilyen szenzáció még nem volt ezidén a lóversenytéren. Ujra favorit győzött: *Davensberg*. És az emberek boldogan mondták:

— Végre! Megtört a jég!

Megtört a jég? A St-Legerre csak nyolc lovat nyergeltek, de köztőlük olyan favoritokat, mint *Bono modo*, *Czipsz*, *Szélcsend*. Több ur a saját fejét akarta megenni, ha *Bono modo* a versenyt nem nyeri meg, ami annál is inkább illendő dolognak látszott, mert a versenyre a tulajdonos báró *Springer* Gusztáv családjával szintén Budapestre érkezett.

De mit csinál Isten? *Bono modo* egyszerűen második lett, mert az elhanyagolt, a sőtét, a lehetetlen *Sorrento* úgy leverte, mint a pinty. A tota izótér huzszoros pénz fizetett, *Bono modo*hoz pedig európai hírű ideg orvosokat hívtak, annyira megrendítette levereése.

Megtört a jég? A *Nursery-handicapban* *Bendelen* ugy elhagyta az egybegyűlt favoritokat, mintha ott se lettek volna s mikor az *Eladóversenyben* mindenki arra készült, hogy most következik csak a nagy szenzáció, a favorit *Latourdie* futott be elsőnek.

Ne de ilyen meglepetés!

Azán következett a 8800 méteres *Pohely-díj*. A lovak elindultak, és még most is futnak, ha ki nem dőltek...

A versenyek részletes eredménye:

I. **Zuglói díj.** Díj 3000 korona. Távolság 2000 méter. *Sonoberger L. Kapus* (Bonta) első, *Paprika* (Fries) második, *Mayor* (Taral) harmadik. Azután *Honka*, *Marineur*. Totalizátor: 10: 18. Helyre-fogások: I. 50: 68. II. 50: 140.

II. **Welter-handicap.** Díj 3000 korona. Távolság 1500 méter. *Péchy A. Davensberg* (Taral) első, *Carte blanche* (Spencer) második, *Pityke* (Milburn) harmadik. Azután: *Galante*, *Veinard*, *Adoma*, *Boa*, *Biztos*. Totalizátor: 10: 62. Helyre-fogások: I. 50: 102. II. 50: 90. III. 50: 138.

III. **St-Leger.** Távolság 2800 méter. 60 000 koroná az elsőnek, 5000 korona a másodiknak, 4000 korona a harmadiknak. Hg. *Taxis M. E. Sorrento* (Huxtable R.) első, *Bono modo* (Taral) második, *Nemes* (Van Dusen) harmadik; azután *Pompás*, *Marco Polo*, *Torquemada*, *Szélcsend*, *Bartolomeo*, *Cipész*. Totalizátor: 10: 197. Helyre-fogások: I. 50: 146. II. 50: 74. III. 50: 126.

IV. **Nursery-handicap.** Díj 3000 korona, távolság 1000 méter. Gróf *Bathányi Elemér Bendelen* (Huxtable R.) első, *La Plata* (Martinkovics) második, *Charmente* (Van Dusen) harmadik. Azután *Dplomea*, *Vaduz*, *Maresa*, *Lotterie*, *Pislando*, *Snip-Snap*, *Áldozat*, *Prognoze*, *Ordinarius*, *Bona Grazia*, *Garas*, *Gauntlet*, *Kinos* és *Lovrana*. Totalizátor: 10: 119. Helyre-fogások: I. 50: 146. II. 50: 74. III. 50: 126.

V. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Herceg Auersperg F. Latourdie* (Bonta) első, *Rózsa Lili* (Russel) második, *Alfieri* (Taral) harmadik. Azután *Alkonyat*, *Bombon*, *Klára* és *Gyalár*. Totalizátor: 10: 27. Helyre-fogások: I. 50: 70. II. 50: 98. III. 50: 80.

VI. **Pohely-díj.** Díj 4000 korona. Távolság 8300 méter. *Losonczy Gy. Kegylene* (Adams) első, *Agnes* (Bulford S.) második, *Tyran* harmadik. Azután: *Alföld*, *Sohasem*, *Octávius*, *Monna Vanna* és *Sug*. Totalizátor: 10: 42. Helyre-fogások: I. 50: 106. II. 50: 134. III. 50: 236.

Nyiltér.

Vasárnapi Ujság

50-ik évfolyam.

A „Vasárnapi Ujság“, a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap díszes kiállítással, évenként több mint 130 íven, s több mint ezer képpel a „Regénytár“ című állandó melléklettel jelenik meg.

Legújabb *Mikszáth Kálmán* kitudó írónk főmunkatársa a „Vasárnapi Ujság“-nak s *kiszórola e lapba írta nagybecsű szépirodalmi műveit: regényeit, elbeszéléseit, tárcáikat.*

A „Vasárnapi Ujság“ ujabban szines képek is közöl, így legutóbb külön mellékletűl adta **II. Bákóczy Ferenc** Mányoki Adám eredeti festménye után készült arcképeinek általános tetszéssel fogadott szines nyomtat

A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára: negyedévre 4 korona, félévre 8 korona. — Mutatványszámokkal készségesen szolgál a kiadóhivatal.

Az előfizetést a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalába, Budapest, IV., Egyetem-utca 4. alá küldendők.

(Az e rovat alatt közöltöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Dr. Soós Kálmán** bíró ügye. A megvesztegetés büntetével vádolt dr. Soós Kálmán törvényszéki bírő és *Schwartz* *Abraham* ügynök büntügyében dr. *Aczél* *Nándor*, a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírója befejezte a vizsgálatot s a büntügy összes iratait pár nappal elézött már átküldötte dr. *Magyar* *István* kir. ügyészhez, aki ezen ügyben a vád képviselével van megbízva, — a vádirat elkészítése és benyújtása végett.

§§ **Zsarolás.** *Benedek* *Károly* budapesti illetőségű tanár, aki hosszú éveken át a konstantinápolyi Mechtarista-kollégiumban a német nyelvet és irodalmat tanította egy *Kimordján* nevű tanártársától tizenöt török lírát követelt azzal a fenyegetéssel, hogy ha a kért összeget meg nem kapja, úgy fölenteli a szultán megrágalmazása miatt. *Kimordján* megtagadta a kért összeget, mire *Benedek* tizenöt tanítványának az aláírásával följelentette kollégáját. A diákokat kihallgatták s ezek kijelentették, hogy a följelentést soha alá nem írták s a nevük hamisítva van. Erre megindult a haza s a tanár ellen, aki félvén a szigorú törvények

következményeitől, megszökött Fiuméba. A török nagykövetség felhívására a fumei törvényszék ítélt Benedek zsarolás ügyében s öt zsarolás kísérlete és hamis vádaskodás miatt egy hónapi fogházra és hatvan korona pénzbüntetésre ítélt. A kir. ítélőtábla, ma Balogh György ügyészhelyettes indítványára a hamis vádaskodás alól felmentette s a zsarolás kísérlete miatt három heti fogházra ítélt, amelyet azonban fumei vizsgálói fogságával kitöltöttek vesz.

§§ **Megvesztegetett államügyész.** Szentácziós törvényszéki tárgyalás volt Berlinben. Baganz Herman államügyész állott a bíróság előtt hivatalos hatalommal való visszaélés és vesztegetés miatt. Az államügyész rendszeresen szép szőrt és ídőleg jó pénzért mérte az igazságot. Puchmüller és Sanden kereskedőktől tízezer márkát kapott Baganz, természetesen mint kölcsönt, amiből azonban mindaddig csak háromszáz márkát fizetett vissza. A barátságos hitelezők készséggel azzal állta meg az államügyész, hogy pontos és hasznos információkkal szolgált nekik az ellenük folyó bünpörrel. Egy *Aufrecht* nevű ékszerész, akinek uzsora miatt volt baja az igazságszolgáltatással, ezer márkát adott az államügyésznek a fogságból való kiszabadulása örmére. Máskor meg egy *Runtel* nevű igazságügyi tanácsos, akinek a kedvese, egy lényeg asszony, válogórt folytatott férje ellen, a pár bizonyos aktáinak átengedéseért kilenczeker márkát csusztatott az államügyész zsebébe. Mint látható, a vádlotnak egészen addig, míg a vádlottak padjára került, jól ment a dolga. Sőt a vizsgálat folyamán se pártolt el tőle teljesen a szerencse. Semmit sem lehetett ugyanis világosan rábizonyítani. Sok uzsorapör aktái közül hiányzik nem egy fontos okmány és valószínű, hogy az államügyész tüntette el azokat, de bizonyíték nincs rá. A tárgyaláson a vádlott azzal igyekezett hangulatot csinálni maga mellett, hogy öngyilkosságról beszélt, amitől csak felesége könyörgésére állott el. Ez persze nem tántorította el a bírakat kötelességüktől. A közzvaldó tiszvi feyházát ajánlotta, a törvényszék azonban csak négyévi fogházra ítélt Baganzot, feleségét pedig, akinek volt némi része az üzlemben *hathavi fogházra*. A vesztegetés szintén vád alá kerültek és csokély loházz vagy pénzbüntetést kaptak.

§§ **A baptista.** Mács Petru mint görög-katolikus kéntör öszült meg Predeal határmenti községben, midőn két éve valamelyes cselekvés miatt elmozdították állásától. Mács ekkor baptista lett. Tavaly május 6-án bement az ottani görög-katolikus templomba, azzal a teltelt szándékkal, hogy az egész községet ez igaz hite téríti. Mics után a pap prédikált de a'ig hagyta abba a szentbeszédet, Mács kezdett el prédikálni. hirdette a baptista igaz tant. A pap veszegetve látván az istentiszteletet, többször odaszólt Mácsnak, hogy hagyja abba, de az nem hederített rá s tovább beszélt.

— Hagyd abba Petru, mert kidoblak, — kiáltott oda végül a pap.

— Nem addig, míg gyertyatartóval fejbe nem költintasz, — volt Mács válasza.

A pap ugyan nem tett eleget a biztatásnak, hanem csendőlt hivatalos s kiveretette Mácsot. A vallás szabad gyakorlása ellen elkövetett véttség miatt került ezután a vádlottak padjára Mács, kit a brassói törvényszék ez alapon 1 havi fogház és 20 korona pénzbüntetésre ítélt. Az ottani törvényszék helybenhagyta az ítéletet, míg a kir. Kuria *Bömeches* Gyula előadásában 14 napra szállította le a fogházbüntetést.

§§ **A Rózsa-família.** Özevgy Rózsa Józsefnéről, leánya Rózsa Ilonáról és özv. Hadházy Józsefnéről Nuber László vendégül egy nyílttári közleményt tett közzé, amelyben mindenféle váddal és sértő kifejezéssel illette őket. A Rózsa-család e közlemény miatt Nuber ellen sajtó útján elkövetett rágalomzás és becsületsértés miatt pert indított s a törvényszék vád alá is helyezte. A tárgyaláson Nuber László beismerte a cikk szerzőségét és a valódiság bizonyításának teljes megengedését kérte. A törvényszék részben helyt adott a bizonyításnak, de a tanúk meghallgatá-

sát s Rózsaék azonosságát illető bizonyítást nem engedte meg és Nuber Lászlót egy hónapi fogházra és 60 korona pénzbüntetésre ítélt. A kir. ítélőtábla ez ítélethez hozzájárult.

§§ **Az anya becsülete.** Az sradi törvényszék érdekes jogi esetet tárgyal. Egy gyilkos állott vádlotként előtte, aki megölte az anyja szeretőjét. Riesz Bálint uton-utóellen azzal kérkedett, hogy Kurth György édesanyjával évekelkel azelőtt szerelmi viszonya volt. Egy ily korcsmai hetvenkedés után, tavaly december hetedikén éjjel öltökerekedett s hogy a régi viszonyt fölújítsa, bezörgött Kurthné ablakán, de mivel az nem nyílt meg előtte, beverte az ablakot és visszament a korcsmába. Kurth György, a fiu felbőszött s a korcsmában tudakozódni kezdett az ablakbeverő felől. Riesz Bálint ott ült egy csomó fél-literes mögött és dicsékedett, hogy mily derék aszszony a dühöngő legény édesanyja. Kurth Györgyöt ez a kérdés annyira elkésértette, hogy lesbe állott s anyjának egykori szeretőjét kapával úgy fejbévágta, hogy ez szörnnyehalt. A bíróság számos enyhítő körülmény figyelembevételével vádlottat csupán egy hónapi fogházra ítélt.

TÁVIRATOK

Darmstadt, október 4. Miklós cár ma délelőtt ideérkezett.

Amerika Kínában.

Washington, október 4. *Dunger* távirata szerint a Kínával folytatott kereskedelmi szerződési tárgyalásokat befejezték. Kína beleegyezett két mandzsuriai kikötő megnyitására. A szerződést e hó 3-án írják alá.

A macedóniai felkelés.

Konstantinápoly, október 4. Szalonikiből érkezett egybehangzó konzuli jelentések szerint a szerzeszi szandzsakban felkelés tört ki. E hó 24-ike óta Razlog Pimmbala, Nevrokop és Dsine környékén bandaharok folytak. Több községet és őrségi kaszárnyát dinamittal támadtak meg. Különböző helyen a helyőrség szorongatott helyzetbe jutott. Nagyobb megerősítéseket küldtek oda.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adnak vissza. —

Dr. S. Debreczen. Yartin név alatt Nyitray József ir. — **Egy pályázó.** A Népszínház népszínműpályázata október hónap során dől el. — **Teme-vári diák.** Gyógyszeresi pályára csak az léphet, aki legalább hat gimnáziumi osztályt sikerrel elvégzett. Aki polgári vagy realiskolát végzett, az a latin nyelvből kiegészítő-vizsgálatot köteles tenni. A hat osztályt végzett három évig, a nyolc osztályt végzett pedig két évig gyakorolnokokodik valamelyik gyógyszeriarban, ahol teljes ellátást, sőt husz-három koronára fizetést is kap. A gyakorlati idő eeltelt után gyógyszerész-gyakornoki vizsgálatot kell tenni a budapesti vagy a kolozsvári egyetem mellett szervezett vizsgálat-bizottság előtt. A vizsgálat sikerülte után a gyakorlatok bármely gyógyszeriarban gyógyszerész-segéd lehet s hetven-kétszáz korona fizetést kaphat. Ha a gyógyszerészség az egyetemen a két-éves gyógyszereseti tanulmányot elvégezte, gyógyszerész-mesteri vizsgálatot tehet. Érettségi vizsgálatot tett gyógyszerész-mester, ha oklevele megszerzése után még egy évig foglalkozik vegytani, gyógyszereseti és közegészségügyi tanulmányokkal egy szigorlat letételével doktori címet is kaphat. A gyógyszeresi pályát a nő is választhatja. — **K. F. Kőbánya.** Finom hengulat. de a szép felé ropant gyöngye. — **H. N. Pápa.** Belső bajával keresse fel dr. Tauszk Ferenc (VI. Andrassy-ut 46), bőrbetegségével pedig dr. Weyner Emil orvost (V. Földút-utca 8) — **Honvéd.** Tudunkkal csak ama honvédtest özevgye tarthat évdíjra igényt, aki a szabadsághar előtti vagy alatt kötött férjével házasságot. De tudomásunk van nem egy olyan esetről is,

ahol e szabály alól kivételt tettek. Tessék tehát arra hivatkozni, hogy a meghalt nyugdíjart élvezett, csatlója a kellő okiratokat s intézze a jölamodást az Országos Honvédelegi-Égyesület elnökéhez. — **Nagykanizsai előfizető.** Könyves-sugarakkal próbálták az arhajakat eltávolítani, de rossz eredménnyel járt a kísérlet. Az arcon hegek maradtak utána. Jó mód a vilamos eltávolítás, mely gyökeresen gyógyít és nincs hátránya. Levelében említt orvos tényleg végzi ezt. Leányának tiszított anyajeggyével is hozzá fordult. Lakása: V., Földút-utca 8. — **B. I. Tapolca.** 1. Iparegyleti kell. 2. A Graham kenyeret darait s nem őrölt gabonamagokból (buzából, rozsából vagy buzavál kevert kukoricából) erjesztés nélküli készítik. — **S. F. Liptóvár.** Nem kell azonnal megkezdnie a szolgálatot. Kérheti az elhalasztást. — **T. G. Osegéd.** 1. Az illető ezredes nem zsidó vallású. 2. Nincs kizárva, de nagyon nehezen megy, ha időközben át nem tér a keresztény vallásra. — **W. I. Budapest.** Herzog Ferenc az Ocskay brigadérosban nem ragaszkodott szigorúan a történelmi forrásokhoz. *Gárdonyi Géza Annuskája* nem népszínmű, hanem vígjáték. — **F. I. A bíróság először az ágytól és asztaltól való elválasztást mondja ki hat hónapra.** Ha a házasságok ezután is ragaszkodnak a váláshoz s meg van rá a komoly ok, kimondja a végleges válást. Bizony ez minden esetben költséges. — **W. L. Sajóvámos.** A földművelési minisztérium hivatalos kiadványa a *Földművelési Értesítő.* Kiadja a Franklin-társulat, Budapest. Egyetem-utca 4. — **D. E. Moson.** Khuen-Hédervary nevét így ejtik ki: *Kuen-Hédervary.* Második kérdése érthetetlen, sziveskedjék megismételni. — **B. S. N.-Berezná.** Szives üdvözlésünket küldjük. — **S. Z.** Érdekes megfigyelés. de politikai kombináció még se lehet rá építeni. — **Régi előfizető.** Köszönjük a szives figyelemzést és oklevél segitink a bajon.

Pénzkölcsön

sorsjegyekre és értékpapirokra ma minden

a teljes árfolyamig.

Zálogban levő sorsjegyek átlalán kiváltatnak és azokra nagyobb és kisebb előleget adnak vagy átvesszen a sorsjegyeket a naplón — mint a bíróságok javgatra — és a tulajdonos ugyanazon sorsjegyeket visszaválthatja havi tizen apró részletben.

Tézzel megbízások teljesítése. Információk beszerzése. Osztálysorsjegyek elárúsítása.

Kfj. Schön Ármin bankháza

Budapest, eskák Erzsébet-körút 48. szám alatt.
Kérem a címre különösen figyelni.

Videki megbízásokra különös gond fordítottatik.

N a p i r e n d.

Napjár: Hétfő október 5. — Róma-katolikus: Placid. — Protestáns: Placid. — Görög-ország: (szeptember 22.) Foka. — Zsidó: Tisri 14. — Nap kelt: 5 óra 49 percek. — Nyugszik: 5 óra 14 percek. — Hold kelt: 4 óra 48 percek délután. — Nyugszik: 4 óra 20 percek éjjel.

A miniszterek nem fogaranak.
Nemzeti Múzeum. Alattár. Nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig.

Ostálysorsjegyek huzása 9 órakor. (9-ik nap).
Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10-12-ig.
Arzsdog képtár az Akadémiában délelőtt 9-1 óráig.

Természettudományi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 8-12-ig.
Mészgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-10 1 óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) Nyitva délelőtt 10-1 óráig. Belépődíj nincs.

Közlekedési Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9 órától 12 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.
Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig.
Egyetemi könyvtár zárva.

Az ótványimú isztások és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyérdeklő vasut a Pálffy-téről.

Menőegyesület helyiségei a Markó- és Solyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. igazgatóság, kereskedelmi szakönyvtár, tudakozó-osztálya és keleti múziuma V. kerület Váczy-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek átlalán kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés átlalánok is résztöl) a vasárnapon iparcsanakban (vasár és ünnepnaphon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek közönlvi üzenetvesége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váczy-körút 32. szám alatt.

UTOLSÓ HÉT!

UTOLSÓ HÉT!

ORVOS SORSJÁTÉK!

Főnyeremény 50,000 korona ért.

1 sorsjegy ára csak 1 korona.
11 sorsjegy ára 10 korona.

Huzás már szombaton!

Központi iroda: Budapest, IV., Váczy-utca 177.

Sorsjegyek kaphatók minden bank- és váltóüzletben továbbá az összes dohánytözsdékben.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1903. október hó 5-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1903. október hó 5-én.
Coriolanus.

Tragédia 5 felvonásban. Irta Shakspere. Fordította Petőfi Sándor.
Személyek:
Coriolanus Szaovay Audíus Beregi
Titus Lartius Mátrai Alvezer Mihályfi
Cominius Molnár Volumnia Jászay
Menenius Ujházi Virgília Alszeghy
Sicinius Gál Valeria Hegyesi
Brutus Gyenes Szobaleány Mesziényi
Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1903. október hó 5-én.

Dr. Nebántsvirág.
Böhözat 3 felvonásban. Irták Mars és Desvallières. Fordította Hajó Sándor.
Személyek:
Lachevrette Góth Jojotte Harmat
Bois d'Arcy Tapolczai Pimbert Balassa
Francine Hegedüs Parlagas Vendrei
Chambaudier Kezdeté A nercog Kazaliczky
Marcelle Pécsi P. Szolimán pasa Gyözö
Léopardy Tany Moumoutie Bárdi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1903. október hó 5-én.

Masinka.
Eredeti nagy operette 3 felvonásban. Irta: Rössel Nándor. Zenéjét szerzte Erkel Jenő.
Személyek:
Rozmusow Kovács Jeromowka Pázmán
Butov Ujvári Masinka Komlóssy
Lurkow Kiss M. Jelena Harmath
Muszkow Szerdahelyi Vaszilejovics Szirmai
Glugownó Láng E. Dimitri Kápolnai
Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1903. október hó 5-én.

A drótostót.
Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzte Lehár Ferenc.
Személyek:
Günther Fenyőri Pfefferkorn Sziklai
Mici Kornai B. Zsuzsika Keleti J.
Jankó Rubos Milos Ráthonyi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1903. október hó 5-én.

Szerbia.
Irta: dr. Strausz Adolf.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1903. október hó 5-én.

A szultán.
Operett 3 felvonásban Irta Verő György.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.
Ma és mindennap
A kapitány úr.
Böhözat. Irta Beér Béla. Zenéje Donáth Lajosról.
A Tarka Színpad pályanyertes ujdonsága.
Továbbá az óriási
rendkívüli mulattató új
októberi műsor.
20 különlegesség.
A télidőben reggeli 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyos.

Ziegler József

Táncintézetete

VI., Andrásy-ut 25. (Feljárt: Dalszínház-u. 1)
A mai napon megnyit.
Növendékek felvételnek naponta d. e. 11-1-gig és d. u. 2-4-gig.
Külön táncoklont
Azon tisztelt szülőket, kik óhajtanak rendezni. kérom, hogy minél előbb jelentkezni sziveskedjenek, a nap és az óra tetszészerinti beosztása végett. Kiváló tisztelettel
Ziegler József, táncintéző.
Bővebb felvilágosítással személyesen szolgálok.

Utolsó hét

Orvos-Szövetség Sorsjátéka.
Egy sorsjegy ára **1 korona.**
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben **50.000 kor. ért.**
Kapható: **HECHT** bankházában **BUDAPEST, Ferencliek-tere 7. szám.**

vevők v. engedményesek kerestetnek
Szives ajánlatokat „W. R. 6509.” jel alatt további Messo Rudolf Bécs, L. Seilerstätte 2.

Lampel R. (Wodianer F. és fia)

es. és k. u. v. könyvkereskedésében Budapest, VI. Andrásy ut 21. sz. megjelent és kapható:
Magyar és német helyesírási szabályok.
A magyar helyesírás. Az iskolai és akadémiái írásokhoz. Összeállította: Károlyi Sándor. Ára 50 fill.
Magyar helyesírás. Az iskolai magyar helyesírás táblázata. Szerkesztette: Perczyi Adolf. Ára 40 fill.
A magyar iskolai helyesírás szabályai, kiadta a m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszter (a „Hivatalos Közlöny” 1903. évi 7. száma). Ára 30 fill.
Az egységes német helyesírás. Szabályok és példák. Összeállította: Kemény Ferenc dr. Ára 50 fill.
Az egységes német helyesírás táblázata. Szerkesztette: Perczyi Adolf. Ára 40 fill.
Kereskedőárak és a kereskedelmi iskolák növendékeinek névelőkönyve. Ára 1 K. 50 fill.
Az új magyar és német helyesírás szabályai. Különbe tekintettel a kereskedelmi nyelvre. Magyar és német szójegyzékkel. Kidolgozta: Balassa József. Ára 1 K. 50 fill.

Önkéntesiegyenruhák s katonai felszerelések

páratlan elegáns kivitelben legjutányosabban
Blum Sándor
elsősorban egyenruházal és hadifelszerelésben intézkedésekben készülnék. Ő felsége a perzsa császár és orosz nagyherceg udvari szállója.
Budapest, Váci-utca 15.
A méretek fölőrtétele végett a cég szállítására szabványos szabványos díj díjre októdi.
BUDAPEST, Váci-utca 15.
Képgyűjtemény.

Butorvásárlók figyelmébe!

Mielőtt butort vásárol, érdeklődjék a **Beraktározási vállalatnál Budapest, IV., Zöldfa-utca 14. sz., az udvarban** hol mindennemű új és kevéssé használt butorok halatlan olcsó árban szerzethetők be. Ugyanott elváltatják mindennemű butor és lakberendezési cikk beraktározására s kívánatra 8 százalékos kamatra előleg is adatik.

A titkos betegségek alapos gyógyításáról.

Ne sajnálja senki a fáradozást ilyen komoly ügyben, jelentkezze egyszerű személyesen, mert a legújabban külföldön beszerzett speciális műszerekkel még a legrejtőbb betegségek is pontosan meg lehet határozni a székhelyét, elterjedését, minőségét, körkörösét: bármily mélyen fekszik is, be lehet beható vizsgálat alapján teljes biztonsággal meghatározható a betegségi állapotnak megfelelő, alapos gyógyításhoz vezető speciális gyógyítási mód is, amelyet mindenki, foglalkozásának megzavarása nélkül, otthon is elvégezhet. Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak írja le a baját, amelynek pontos át- vizsgálása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszerkezelést — a legnagyobb titoktartás mellett. Levelébe válaszlevegelyt mellékelünk. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetjük, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat.
Ilyen tökéletes és házapótló hazánkban Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, országos hírű intézete (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10.), ahol jókarral, őszintén és lelkiismeretesen kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a neki életlő felvilágosítást, ahol a beteg vére és testnedve megvizsgáltnak, idegei megérődnének, az egész szervezet megszabadul a kóroanyagoktól és lelki kijnjai megszűnnek.
A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az ő speciális gyógyítmóddal még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bujakkáros sebeket, hughyos-, hólyag-, ideg- és háterinc-bajokat, sérveket, az önterőzést és szifilisz utóbajait, magmőltést, elgyengült férfierőt (impotenciát), kezdődő elmezavart, aranyeret, vérhajoktat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijáratt van. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 óráig délután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig).
Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII. Kerepesi-ut 10.

„A hölgyekre nézve.”
nagy fontossága azt tudni, hogy egyedül a „Lorison-Crème” van arra hivatalva, hogy a szépséget fentartsa és a hol hiányzik, elérhető legyen; mert e szer a legjobb mely e tőren feltaláltott, és minden követelménynek megfelelő, a mi az arcápolást illeti, mert a hölgyek már 2-3 nap használatt után meggyőződnek meglepő hatásáról. A legelőkelőbb hölgyvilág valamint a legelső művésznők használják a legmeglepőbb eredményt, az egyedüli szépségszer, mely az arcot viruló friss és fiatalnak teszi, a ráncokat az arcon és nyakon eltünteti, az arcból finomná, frissé és sugárzóvá teszi; meg előrehaladott koru hölgyek is oly csodás arczint kaptak a „Lorison-Crème” használatát után, hogy életvéikek meghatározni lehetetlen. Egy tégely ára **6 frt.**
Kapható: **Ceillag Anna** Wien, I. Graben 14.

Hasmennét
kis gyermeknek és felnőttnek megisztatni a Sutrako-féle Tanninacokoldót. — Kapható gyógyszerárakban 40 fillérről.

BUTOROK

divánok, matracok, függőágyak, ingorok, leg-
juttányosabban
részletfizetésre is
kaphatók
Náthán Ignácnál,
Budapest, VII. Erzsébet-
körút 23.

Részletfizetésre
arany, ezüst, ékszer, kő-
szerszám és inaraktól ol-
csón kaphatók
Grinberger Armin Béla
IV. Váci-utca 30. I. em. 23

Magy. kir. államvasutak-
137433/903.

Pályázati hirdmény.

(Faszén szállítás iránt.)
A magya- kir. államvas-
utak igazgatósága 1904. évi
január hó 1-től számítan-
dólag egy, illetőleg három
éven át évenként mintegy
19000 q faszénkülcségle-
tét biztosítani önjárván,
eziránt nyilvános pályázat-
t hirdet.

Az ajánlatok 1903. októ-
ber hó 29-én betervezteni-
dők, a bantárgyak pedig a
megelőző napon déli 12
óráig be kellődniök. A pá-
lyázatra vonatkozó részle-
tes feltételek, ugyszintén az
általános és különleges
szállítási feltételek a magy-
ar királyi államvasutak
anyag- és léltár-berendezési
szakosztályánál (Budapest,
Andrásy-ut 73., II. em.
43. ajtó) valamint minden
illetvelevélősnél megte-
kinthetők, vagy a megállí-
tás előtt az előzetes lefűtése-
mellé a magyar királyi
államvasutak Budapesti
nyomatványtárnál, posta
útján is megrendelhetők,
megjegyezvén, hogy a kül-
önleges szállítási feltételek
minden példányról 30 fill-
ér, az általános feltételek-
ért pedig 50 fill. ft. eméző.
A feltételek posta útján
való küldése esetén 20
fillér postaköltséggel is be-
küldendő.
Budapest 1903. szeptem-
ber hóban.
Az igazgatóság.
(Utánn, nem díjazatik.)

AZ „ATHENAEUM” R-T. KIADÁSÁBAN

megjelent:
HÁZASSÁGI PEREK ÉS ELJÁRÁS HÁZASSÁGI PEREKBEN.
Irta: **KNORR LAJOS**
ügyvéd, ny. táblai bíró, stb.
E könyv egybefoglalja a házassági perekre vonatkozó összes jogszabályokat úgy, hogy annak nemcsak a szakember, hanem a per-
lekedő házastársak is hasznát vehetik.
Ára angol vászonkötésben 2 korona.
Kapható az „ATHENAEUM” r. társulatnál (Bpest, VII. ker., Kerepesi-ut 54.) és minden hazai könyvkereskedésben.

BIKAVÉR-LIKÖR.
TISZTA BORPÁRLAT.
ENNÉLFOLGVA ÉTVÁGYGERJESZTŐ ÉS GYOMORERŐSÍTŐ GYÁR:
KLEIN JÓZSEF ÉS ADOLF, BUDAPEST
TÖRVÉNYESEN VÉDVE.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház
Kedd	Onyegin	Endre és Johanna	Dr. Nebántsvirág	Bob herceg	A drótostót
Szerda	Tannhäuser	A miniszter előszobájában Két szék között a pad alatt	Dr. Nebántsvirág	Masinka	A drótostót
Csütörtök	Don Juan	Francillon	Dr. Nebántsvirág	Bob herceg	A drótostót
Péntek	Tell Vilmos	A titok	Dr. Nebántsvirág	Masinka	Tavas
Szombat	Mignon	Monna Vanna	Ocskay brigadéros	Huszár kisasszony	Tavas
d. u. Vasárnap este	Lohengrin	Patyolat kisasszony II. Rákóczi Ferenc fogsága	Ocskay brigadéros Dr. Nebántsvirág	A cigányélet Huszár kisasszony	Tavas